БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 99 (1361)
21 МАЙ ПАЙШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Кеча Тошкентда Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси мажлислар залида. И. Глауберзон фотоси.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1959 йил 20 майдаги мажлислари тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

20 майда, эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети раисининг столи олдида Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат **Р. Ғ. Ғуломов** ва унинг ўринбосарлари — депутатлар **У. Ибодуллаева, С. В. Стародубцевлар** ўтирибди.

Олий Совет ўз ишининг қуйидаги кун тартибини бир овоздан тасдиқлади:

1. Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида (масала Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан киритилади);
2. Ўзбекистон ССР жиноят ва жиноят-процессуал кодексларини ҳамда Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисидаги қонунни тасдиқлаш (масала Ўзбекистон ССР Олий Советининг қонун лойиҳаларини тайёрлаш доимий комиссияси томонидан киритилади);
3. Ўзбекистон ССР колхозлари ва совхозларида алмашлаб экиш тўғрисидаги қонунни тасдиқлаш (масала Ўзбекистон ССР Олий Советининг қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси томонидан киритилади);
4. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш (масала Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми томонидан киритилади).

Сессиянинг иш регламенти ҳам бир овоздан тасдиқланади.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **О. А. Алимов** доклад қилди.

Биринчи мажлисда О. А. Алимовнинг доклади юзасидан музокаралар бошланди. Музокараларда депутат **М. Й. Йўлдошев** (Гвардия сайлов округи, Тошкент шаҳри), депутат **К. Камолов** (Халқабод сайлов округи. Қорақалпоғистон АССР), депутат **А. Азимов** (Пастдарғом сайлов округи, Самарқанд области), депутат **Х. А. Маърупов** (Калинин сайлов округи, Самарқанд области) сўзладилар.

* * *

20 майда, соат 16 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи мажлиси бўлди.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси О. А. Алимовнинг «Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида» қилган доклади юзасидан музокаралар давом эттирилди. Докладни муҳокама қилишда қуйидагилар қатнашдилар: Депутат **Н. И. Супотницкий** (Андижон область, Калинин сайлов округи), депутат **О. Н. Павлова** (Тошкент шаҳар, Жданов сайлов округи), депутат **Н. М. Муродов** (Наманган область, Тошбулоқ сайлов округи), депутат **Т. Латипов** (Тошкент область, Ховос сайлов округи), депутат **В. С. Содиқова** (Тошкент шаҳар, Тельман сайлов округи), депутат **М. Йигиталиев** (Фарғона область, Ультарма сайлов округи), депутат **Ж. Намозов** (Бухоро область, Вопкент сайлов округи), депутат **Х. Ю. Юнусов** (Фарғона область, Ёзёвон сайлов округи), депутат **К. Ёқубжонов** (Сурхондарё область, Денов сайлов округи).

Депутат К. Ёқубжоновнинг сўзидан кейин Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи мажлиси тамом бўлди. (ЎзТАГ).

КЕЧА СЕССИЯДА

Ўзбекистон меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида кун сайин янгидан-янги хабарлар келиб турибди. Бутун совет халқи билан бирга республиканинг шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари ҳам партия XXI съезди томонидан чизиб берилган улуғвор етти йиллик программани зўр ғайрат билан амалга оширмоқдалар.

Съезднинг тарихий қарорлари туфайли омманинг ижодий активлиги тобора юксалиб бораётган вазиятда, 20 майда Тошкентда Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Халқ вакиллари республика экономикасини ва маданиятини янада ривожлантиришга доир муҳим масалаларни ҳал қилмоқ учун Олий Советнинг мажлислар залига тўпландилар. Сессияда жуда кўп меҳмонлар бор.

Ҳукумат ложаларида — О. А. Алимов, М. А. Абдураззоқов, А. П. Бизов, Г. А. Габриельянц, Р. Ғ. Ғуломов, Т. Қамбаров, Р. Е. Мельников, Ё. С. Насриддинова, Ш. Р. Рашидов, М. В. Муҳаммаджонов ўртоқлар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари И. В. Бабков, М. Жуманазаров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. А. Азимов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, министрлар ўтирибдилар.

Сессияни республика Олий Советининг Раиси Р. Ғ. Ғуломов очади. Олий Совет мажлисларининг кун тартиби ва регламенти бир овоздан тасдиқланади.

Биринчи масала юзасидан — Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида республика Министрлар Советининг Раиси О. А. Алимов доклад қилади.

Депутатлар докладни муҳокама қилиб, сессия муҳокамасига киритилган масалаларнинг актуаллигини таъкидлайдилар. Сўзга чиқувчилар Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг тез ўсиб бораётганлиги ҳақида, бу эса Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати тантанасини, халқлар дўстлигининг ҳаётий кучини кўрсатувчи ёрқин далил эканлиги ҳақида гапирадилар. Нотиқлар меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволини ҳар томонлама анализ қиладилар, бу муҳим ишда мавжуд бўлган камчиликларни кўрсатиб ўтадилар, маҳаллий Советларнинг, министрликлар ва бошқармаларнинг, хўжалик ва кооператив ташкилотларининг ташкилотчилик фаолиятини янада яхшилаш юзасидан таклифлар киритадилар.

Сессия ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

Н. С. Хрушчев Флорида штатидан келган бир группа америкаликларни қабул қилди

19 майда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Флорида штатидан келган бир группа америкаликларни Кремлда қабул қилди. Совет Иттифоқи бўйлаб туристлик саёҳати қилаётган бу америкаликлар группаси составида савдо-саноат доираларининг намояндалари, адвокатлар, врачлар бор. Суҳбат вақтида Н. С. Хрушчев бир қанча саволларга жавоб қайтарди. Америкалик туристлар Совет мамлакатида бўлиш ва дўстона кайфиятдаги, тинчликсевар совет кишилари билан учрашиш уларда чуқур таассурот қолдирганлиги ҳақида гапирдилар. Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Қабул вақтида Чет мамлакатлар билан маданий алоқа Давлат комитетининг раиси Г. А. Жуков ва «Интурист» правлениесининг раиси В. М. Анкудиновлар ҳозир бўлдилар.

Афғонистон бош министри Муҳаммад Довуднинг Москвада бўлиши

Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Москвага келган Афғонистон бош министри сардор Муҳаммад Довуд Ҳазрат Олийлари 19 майда Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ҳузурида бўлди. Афғонистоннинг СССР даги элчиси Абдул Ҳаким Шахолами бош министрга ҳамроҳ бўлди.

Шу куни Афғонистон бош министри Муҳаммад Довуд Кремлда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. И. Козлов ҳузурида бўлди.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 19 майда Катта Кремль саройида сардор Муҳаммад Довуд Ҳазрат Олийлари шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ АСОСИЙ ФОНДЛАРИНИ ҚАЙТА БАҲОЛАШГА ТАЙЁРГАРЛИК

Ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, мамлакат халқ хўжалигининг барча асосий фондларини 1960 йил 1 январдаги ҳолатда қайта баҳолаш ўтказилади. Бундан ўттиз тўрт йил муқаддам — 1925 йил 1 октябрда социалистик саноатнинг асосий фондлари биринчи марта инвентаризация қилинган эди. Шу вақт ичида мамлакатнинг асосий фондлари кўп баравар ортди. Ўтказиладиган қайта баҳолаш ва инвентаризация халқ хўжалигининг барча тармоқларини ўз ичига олади ва биноларга, иншоотларга, машина-ускуналарга ҳамда бошқа турдаги асосий фондларга тафсилий характеристика беради. Бу ишнинг якуний маълумотлари шу етти йилликда халқ хўжалигимизнинг моддий-техника базасини янада ривожлантириш соҳасида бир қанча тадбирларни ўтказиш учун асос бўлади.

18 майда СССР Марказий статистика бошқармасида асосий фондларни қайта баҳолаш масалаларига бағишланган биринчи инструктив кенгаш очилди. Кенгашда иттифоқчи республикалар ва баъзи йирик саноат областлари статистика бошқармаларининг бошлиқлари, министрликлар ва бошқармаларнинг, бир қанча халқ хўжалиги кенгашларининг проектлаш ташкилотлари ва саноат корхоналарининг ходимлари қатнашмоқда. СССР Марказий статистика бошқармасининг бошлиғи В. Н. Старовскийнинг кириш нутқидан кейин Марказий статистика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Л. М. Володарский ва бўлим бошлиғи А. А. Беляков инструктив докладлар қилдилар.

СССР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

СССР ёзувчилари учинчи съездининг 19 май кечки мажлиси П. Бровка раислигида ўтди.

Озарбайжон ёзувчиси Мехти Гусейн сўзга чиқади. Совет миллий адабиётларининг формаларидаги тафовутларга қарамай, уларнинг қалби бир, деса бўлади. Ҳозирги кунда бутун адабиётимиз олдида турган вазифа — социалистик реализмнинг синалган методи билан замондошимизни — коммунизм қурилишини кенг авж олдириш программасини амалга оширишга киришган совет кишисини тўла гавдалантиришдан иборатдир.

М. Гусейн ижодий маҳорат масалаларига тўхталиб, воқеликни ижобий томондангина тасвирлашга қатъиян қарши чиқди ва бундай тасвирлаш бадиий асарнинг аҳамиятини камайтиради, деди.

Н. Лесючевский ўз нутқида адабиётимизнинг ўсишини характерлайдиган маълумотларни келтирди. СССР ёзувчиларининг иккинчи съездидан кейин ўтган тўрт йил ичида ёлғиз «Советский писатель» нашриётининг ўзигина 1.400 дан ортиқ китобни 42 миллион нусха босиб чиқарди. Буларнинг кўпчилиги янги асарлардир. Нотиқ миллий адабиётларнинг ўсишини ҳам таъкидлайди.

ВЦСПС секретари Т. Николаевага сўз берилади. У, ёзувчиларнинг Учинчи съезди делегатларини СССР касаба союзлари номидан қизғин табриклайди. Ўртоқ Николаева коммунистик жамият кишиларини тарбиялаш, меҳнаткашларни актив сиёсий ва хўжалик ҳаётига жалб этиш совет адибларининг энг муҳим вазифаси, уларнинг фахрли бурчидир, деб таъкидлайди.

Француз ёзувчиси Арман Лану минбарга чиқади. У съезд қатнашчиларига ўзининг ижодий орзулари ҳақида гапириб беради. У ўз китобларининг қаҳрамонларини эслаб, бу кишиларни ҳаяжонлантирган туйғулар уруш йилларида Москва ва Сталинград қаҳрамонларини ҳам ҳаяжонлантирган бўлса керак, дейди. Шу ва шунга ўхшаш бошқа фактлар француз ёзувчисида «ўтган уруш барча халқларга баравар даражада фалокат келтирди» деган фикрни туғдиради. Кеча мен унутилмас афсоналар билан қопланган қадимий Кремль ёнида сирень гуллаётганини кўрдим. Мен эсдалик учун сирень гулининг бир навдасини узиб олдим. Келажак йиллар абадий тинчлик баҳори бўлсин деб тилашимга ижозат бергайсиз.

Б. Полевой ўз сўзини тўлқинлантирувчи темага — ёзувчи ва халқ деган темага бағишлади. У халқаро адабиётнинг кейинги йиллардаги тажрибасидан олинган ёрқин мисоллар келтириб, буюк инсонпарварлик мақсадларигина катта адабиётни вужудга келтиришини кўрсатди. Идеаллар хиралашиб кетганда эса, адабиёт ҳам бачканалашади. Масалан, ёзувчи Г. Фаст билан ана шундай бўлган эди. Унинг демократия душманлари томонига ўтиб кетиши маънавий қашшоқликка ва талантининг айниб кетишига олиб келди. Халқдан ажралиш, адабиётнинг демократик традицияларига хиёнат қилиш бошқа чет эл адибларини ҳам ҳалокатли индивидуализмга, тушкунликка, ревизионизмга олиб келди.

Лев Кассиль болалар адабиёти ҳақида гапирди.

Сўнгра Б. Кербобоев (Туркманистон) сўзга чиқиб, улуғ рус адабиётининг Туркманистон ёзувчилари ижодига самарали таъсир кўрсатганлиги ҳақида гапиради.

В. Катаев ёшларнинг ижоди ҳақида батафсил гапирди. У совет адабиёти ёш кучларининг катта ижодий ўсишини «Юность» журналининг ёш авторлар билан олиб бораётган иши тажрибасида кўрсатиб берди. У СССР ёзувчилар союзининг бўлажак правлениесига ёш адибларни тарбиялаш ишини ўз фаолиятининг диққат марказига қўйиш ҳақида наказ беришни таклиф этади.

Кечки мажлисда Э. Топчян (Арманистон), С. Кирсанов (РСФСР) ҳам сўзладилар.

Съездни корейс ёзувчиси Пак Ун Гер ва япон ёзувчиси Тацудзо Исикава табрикладилар.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

* * *

20 майда, Катта Кремль саройининг мажлислар залида ёзувчилар КПСС XXI съездининг тарихий қарорлари муносабати билан совет адабиётининг энг муҳим вазифаларини уч кундан бери муҳокама қилмоқдалар.

Эстон ёзувчиси И. Семпер Эстония адибларининг республика съезди юксак принципиаллик ва жипслик белгиси остида ўтганлигини айтди. Адабиётнинг партиявийлиги масалалари, маҳорат масалалари, эстон ёзувчиларининг диққат марказида турди.

Ёзувчи М. Рильский (Украина ССР) инсонга оташин муҳаббат намуналарини берган классик адабиёт традициялари ҳақида гапирди.

— Бугунги ҳаётимизда, — деди М. Турсунзода (Тожикистон) ўз нутқида, — бачканаликка, сийқа ва хира китобларга ўрин йўқ. Нотиқ ҳаёт материали ёзувчиларга чин инсон образларини яратиш имкониятини берди. Масалан, Шолоховнинг «Инсон тақдири» асаридаги қаҳрамон ана шулар жумласидандир. Бу киши, дейди нотиқ, Григорий Мелехов ҳам эмас, Давидов ҳам эмас, балки урушдан кейинги йиллардаги янги кишидир. Ёзувчи ўз қаҳрамонлари орасида яшамоғи керак. Халқ етти йилликни олти йилда бажаришга ваъда бермоқда, ёзувчилар ҳам кейинда қолмасликлари, ўз улуғ халқи билан ҳамнафас бўлишлари лозим.

Эрталабки мажлисда ёзувчилардан А. Чаковский, М. Дудин (РСФСР) ва бошқалар ҳам сўзладилар. Эрвин Штритматтер (Германия Демократик Республикаси) съездни табриклади.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН

Техника янгиликларини изчиллик билан жорий қилайлик!

☆ ☆

Етти йиллик план асосида

Ўзбекистонда энг йирик кимё саноати корхонаси ҳисобланган Чирчиқ шаҳридаги электрокимё комбинати кўпдан буён республикамиз ва бошқа қўшни республикаларнинг бепоён далаларини минерал ўғитлар билан таъминлаб келаётир. Кимёгарлар пахта ҳосилини оширишдек муҳим ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар, минерал ўғитларнинг янги хилларини яратмоқдалар.

Комбинат коллективи шу кунларда янада зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Коммунистик партиянинг XXI съезди чизиб берган етти йиллик планни олти йилда бажариш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган кимёгарлар бир қанча муҳим техникавий тадбирларни амалга оширишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Комбинат коллективи олдида ишлаб чиқаришни юксалтириш ва янги ишлаб чиқариш объектлари қуришдек вазифалар турибди.

Перспектив планга кўра ишлаб чиқариш етти йил ичида уч баравар ошади. Корхона Бухоро табиий газидан арзон хомашё ва ёқилғи сифатида фойдалана бошлайди. Натижада қимматга тушаётган кўмир ва коксдан фойдаланишдан воз кечилади. Аммиак селитраси тайёрлаш кескин суратда ортади. Концентрациялашган ўғит ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Бундан ташқари сунъий тола ва пластмасса ишлаб чиқариладиган кимёвий маҳсулот тайёрлаш йўлга қўйилади.

Маҳсулот ишлаб чиқариш тўхтатилмагани ҳолда реконструкция ишлари амалга оширилади. КПСС XXI съездининг ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва механизациялаш ҳақидаги кўрсатмалари асосида комбинатнинг барча цех ва участкаларида автоматлар кенг жорий қилинади. Натижада қўл билан бажариладиган ишлар бутунлай тугатилади.

Комбинат ҳузурида янги ташкил этилган «Чирчикхимстрой» бошқармаси корхонани реконструкциялаш ва янги объектларни қуриш ишларини кенг кўламда қизитиб юборди.

Корхонада ишлаб турган рационализаторлик ва ихтирочилик жамияти, Менделеев жамияти, техника хавфсизлиги жамияти ҳамда конструкторлар, инженер-техник ходимлар КПСС Марказий Комитетининг шу йил 24 июнда бўладиган Пленумининг ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаш соҳасида янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун курашмоқда.

Т. ЎРУНОВ.

Рационализаторлар аҳди

Тошкент транспорт машинасозлиги заводининг коллективи давлат планларини муваффақиятли бажариш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш мақсадида ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни изчиллик билан кенг жорий қилмоқда, новаторлар таклифларини кўплаб амалга оширмоқда.

Ўтган тўрт ой ичида ишчи ва инженер-техник ходимларидан 70 га яқин рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари тушди. Уларнинг кўпчилиги ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу, йилига давлатнинг юз минг сўмликдан ортиқроқ маблағини тежаб қолиш имконини беради.

Корхона ишчилари 12-механика цехининг технологи Аҳмедов, йиғув цехининг слесари Куприянов, қуюв цехининг моделчиси Шупцов ўртоқлар сингари ўнлаб рационализатор ва ихтирочиларнинг номини ҳурмат билан тилга оладилар. Бу новаторлар меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш, иш шароитини яхшилашга ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Ўртоқ Аҳмедовнинг яқиндагина ишлаб чиқаришга жорий қилинган битта таклифи корхона учун 45 минг сўм фойда беради.

Завод цехларида тўртта рационализаторлик ва ихтирочилик бригадаси ташкил этилди. Уларга корхонанинг актив рационализаторлари, инженер-техник ходимлар бошчилик қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини чақириш ҳақидаги хушхабар ва унда муҳокама қилинадиган масалалар корхона рационализаторлари ва ихтирочиларининг ташаббусини янада ошириб юборди. Барча цехларда унумли меҳнат қилиш, сифатли маҳсулот тайёрлашга халақит бераётган камчиликлар қайтадан рўйхатга олинди. Новаторлар бу процессларни такомиллаштириш устида ишламоқда. Улар йил охиригача аввалгидек 350 минг эмас, балки ками билан 400 минг сўм тежаш имконини берадиган 100 дан ортиқ таклифни амалга ошириш ҳақида мажбурият олдилар.

Т. АЛИМОВ.

Ягона технология процесси

Тошкент магистралининг темирйўлчилари саноат корхоналарининг транспорт цехлари билан бирга станция ва корхоналарга борадиган темир йўлларни ягона технология процессида ишлашга кўчирмоқдалар. Корхона ва транспорт диспетчерлари биргаликда кунлик иш графигини тузиб чиқадилар. Бу янгилик составларнинг бекор туришини камайтириш, юк ортиш-тушириш ишлари суръатини ошириш ва транспорт харажатларини камайтиришга олиб келмоқда.

Бўзсув станцияси ва Чирчиқ электрокимё комбинати темир йўл цехи ишини ягона технология асосида ташкил этиш ажойиб натижалар бераётир. Шу вақтгача темир йўлчилар ортилган юкларни, турларидан қатъий назар, транспорт саройига етказиб берар эдилар. Корхона эса вагонларни зарур юк ортиш ва тушириш майдончаларига тарқатар эди. Эндиликда вагонлар темир йўл цехи диспетчерининг кўрсатмасига мувофиқ, юк, қаерга зарур бўлса, ўша жойга етказиб борилаётир.

Бу транспорт хўжалигининг ритмик ишлашини таъминламоқда. Вагонларнинг бекор туриб қолиши анча қисқарди.

Тошкент темир йўл бошқармаси Бўзсув станцияси ва Чирчиқ кимёгарлари темир йўлчиларининг бу тажрибасини маъқуллади ва у магистралнинг барча станция ҳамда корхоналарига жорий қилинаётир. (ЎзТАГ).

Тошкент тўқимачилик машиналари заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг шу йил июнь ойида очиладиган Пленумини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун мусобақани тобора қизитмоқдалар. Суратда: смена топшириғини 170 процентга етказиб бажараётган илғор ишчи Клавдия Николаевна Федоренко иш устида. Ж. Ваҳобов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ З. Р. РАҲИМБОБОЕВАнинг „Республика меҳнаткашлари ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари ҳақида“ қилган докладидан

— Ҳозирги босқичда республика партия ташкилотининг омма ўртасида олиб борадиган идеология ишлари соҳасида бутун фаолияти, — дейди ўртоқ Раҳимбобоева, — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXI съездининг тарихий қарорлари билан белгиланади. Съезднинг тарихий қарорлари дадил революцион кўламга, новаторлик руҳига эга, халқ бахт-саодати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган, коммунизм сари ҳаракат қилиш йўлимизни илмий жиҳатдан олдиндан кўриб айтиб бериш маҳоратини акс эттиради.

КПСС XXI съезди мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш программасини чизиб берди. Шу билан бирга, съезд партиямизнинг узоқ муддатга мўлжалланган идеология ишларининг мазмуни ва йўлини белгилади.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари ҳамиша бутун партиямизнинг диққат марказида бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

КПСС Марказий Комитетининг «Сталино область меҳнаткашлари ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига, пропаганда-агитация ишларини партия XXI съезди қўйган вазифалар асосида олиб боришга марксча-ленинча ёндашишнинг ажойиб намунаси бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон партия ташкилоти КПСС XXI съезди қарорларига амал қилиб, сўнгги вақтларда идеология ишларини кучайтиришга, омманинг ижодий активлигини оширишга алоқадор бўлган бир қанча тадбирларни кўрди. Пропаганда ва агитациянинг ранг-баранг формалари ва методларидан кенг фойдаланилмоқда.

КПСС XXI съезди қарорларини тушунтириш юзасидан бир мунча ишлар қилинди, съезд қарорлари муҳокамасининг якунлари республика, область, шаҳар ва район партия активлари йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларида, касаба союз ва комсомол йиғилишларида муҳокама қилинди.

Съезд материаллари юзасидан 19 мингдан зиёд доклад ва лекция, салкам 120 минг суҳбат ўтказилди. Етти йиллик пландан келиб чиқадиган конкрет вазифалар корхоналарда, колхозларда, совхозларда, РТС ва муассасаларда кенг муҳокама қилинди ва қилинмоқда.

КПСС XXI съездининг қарорлари ва ҳужжатлари ҳозирги вақтда ҳамма жойдаги партия маорифи системасида ўрганилмоқда. Бир қанча ўқув юртларида, илмий-тадқиқот муассасалари ва бошқа муассасаларда КПСС XXI съезди олдинга сурган назарий проблемаларга ҳамда мамлакат ва республика олдида турган халқ хўжалик вазифаларига бағишлаб илмий конференциялар ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети қарорида таъкидлаб ўтилганидек, меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишлар партиявий ишларнинг энг муҳим соҳасидир. Бу ишни активларнинг жуда катта армияси олиб бормоқда. Корхоналарда, колхоз, совхоз, РТС ва муассасаларда 125 мингга яқин агитатор бор. Шулардан 85 мингги коммунист ва комсомоллардир. 43 мингдан ортиқ агитатор олий ва тугалланмаган олий маълумотга эга.

Сўнгги вақтларда, хусусан КПСС XXI съездидан кейин меҳнаткашларни сиёсий руҳда тарбиялашнинг кўпгина формаларидан кенг фойдаланилмоқда. Чунончи, меҳнаткашларнинг йиғилишлари, жамоат кўриклари ва рейдлари, ишлаб чиқариш кенгашлари, иқтисодий ва ишлаб чиқариш-техника конференциялари, социалистик мажбуриятларининг бажарилишини ўзаро текшириш кўп ўтказилмоқда. Бир қанча районларда савол-жавоб кечалари мунтазам ўтказилиб турилипти. Маданият университетлари, ота-оналарнинг кечки университетлари ташкил этилди, кино газеталар, жанговар ҳамда сатирик варақалар ва шу кабилар чиқариш сингари формалардан фойдаланилмоқда. Кўпгина область, шаҳар ва район партия комитетлари агитаторларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга катта эътибор бермоқдалар. Агитаторларга раҳбарлик қилишни ҳамда уларга инструктаж бериб туришни яхшилаш мақсадида кўп районларда «Агитатор куни» ўтказилмоқда.

Тошкент шаҳри, Андижон, Самарқанд ва бошқа бир қанча областлардаги партия ташкилотларида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш соҳасида тажриба тўпланди. Тошкент тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш» заводи, Самарқанддаги «Кинап» заводи ва бошқа корхоналарда агитация ишлари олиб бориш тажрибаси диққатга сазовордир.

«Таштекстильмаш» заводида агитколлектив КПСС XXI съездининг қарорлари ва материалларини пропаганда қилаётир. Партия комитети цех ва бригадаларда лекция, сиёсий докладлар ва суҳбатларни мунтазам ташкил қилиб турипти. Бу ерда маданият университети катта муваффақият қозонмоқда. Ёшлар ётоқхоналарида тарбиявий ишлар кучайтирилди. Коммунистлар, шу жумладан завод раҳбарлари ёшлар ётоқхоналарида навбатчилик қилмоқдалар, ёшлар билан суҳбатлар ўтказмоқдалар, ёш ишчиларнинг ўқишига ёрдам бермоқдалар. Булар етти йилликни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришга сабаб бўлмоқдалар. 14 бригада коммунистик меҳнат коллективи деган номни олиш учун мусобақалашмоқда. Завод тўрт ойлик планни 107,2 процент бажарди, ойна толаси ишлайдиган тўртта янги хил машина ўзлаштирилди.

Маълумки, Андижон областининг Ленин райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш юзасидан етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақанинг ташаббускорлари бўлдилар. Район партия ташкилоти бу мақсадга эришиш учун ўзининг ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишларини кучайтирди. Агитколлективлар составини тўлдирилди ва мустаҳкамланди. Агитаторларнинг кўпчилиги коммунист ва комсомоллардир. Район колхозларининг ҳаммасида дала шийпонлари яхши жиҳозланган.

Оқдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти (колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Саидова, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Улуғов) олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишлардан ибрат бўларли кўпгина қимматли тажриба ўрганса бўлади. Бу йил қишлоқ хўжалик артелида 12 та комплекс механизациялашган бригада ташкил этилди. Бу бригадалар ўз олдига ғўзани кетмонсиз парвариш қилиш вазифасини қўйган. Бригадалар хўжалик ҳисобига кўчирилган. Партия ташкилоти колхозчиларга хўжаликни янги усул асосида бошқаришнинг аҳамияти ва афзаллигини кенг тушунтирмоқда, бунда агитациянинг хилма-хил формаларидан фойдаланмоқда. Ўртоқ Умур Қосимов бошлиқ бригаданинг дала шийпонида «Механизаторлар уйи» ташкил этилган. Бу ерда ҳар ўн кунда механизаторларнинг тажриба алмашиш кенгашлари ўтказиб турилади. Мусобақанинг таъсирчан бўлишига катта аҳамият берилади.

Бироқ, — дейди докладчи, — республикада олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг кўлами ва савияси КПСС XXI съезди қарорларида белгиланган улкан вазифаларга ҳали жавоб беролмайди. Агарда ташкилий ва ғоявий-тарбиявий ишлар чинакам большевистик шижоат билан ўтказилганида эди, саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий қурилиш соҳасида янада кўпроқ муваффақиятларга эришган бўлур эдик.

Кўпгина партия ташкилотлари пропаганда ва агитациянинг мазмунини муттасил контроль қилиб бормаётирлар, пропаганда ва агитациянинг таъсирчан ҳамда оператив бўлиши ҳақида камдан-кам қайғирмоқдалар. Кўпинча агитация расмий, кампаниячилик характерида бўлади, конкрет вазифалар билан яхши боғланмайди, баъзи бир жойларда эса бу муҳим иш ўз ҳолига ташлаб қўйилади. Шундай қилиб, Урганчдаги қурилиш трестида агитколлектив ишламайди, деворий газета чиқарилмайди. Трест раҳбарлари, партия ташкилоти, Урганч шаҳр партия комитетининг секретарлари ва бюро аъзолари бинокор ишчилар билан учрашиб турмайдилар, суҳбатлашмайдилар ва уларнинг талаб ҳамда эҳтиёжларини ўрганмайдилар. Трестда ишчилар қўнимсизлиги давом этмоқда, бу ерда тўрт ойлик план атиги 48 процент бажарилган. Агитация ишларини етарли савияга эга бўлмаган ўртоқларга топшириб қўйиш фактлари ҳам бор.

Корхоналардаги тунги сменаларда ишлаётган, айниқса узоқ жойларда, яйловларда яшаётган меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар яхши ўтказилмаётир. Оммавий-сиёсий кампаниялар даврида бундай жойларда ташкил этилган агитпунктлар кампания тамом бўлганидан кейин ўз ишини тўхтатиб қўяди. Биргина Хоразм областининг ўзида Советларга яқинда ўтказилган сайловдан кейин агитаторлар сони 3,5 минг кишига камайиб кетди.

Бир қанча жойларда партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари дала шийпонларини агитация ишларининг чинакам марказига айлантириш учун зарур чоралар кўрмаётирлар. Кўпгина дала шийпонлари яхши безатилмаган, уларда колхозчилар ва совхоз ишчилари учун маданий-маиший шароит вужудга келтирилмаган, кўргазмали агитация олиб борилмайди, газета ва журналлар, радиоприёмниклар йўқ. Ҳамма дала шийпонлари ёнида болалар яслилари ва майдончалари ташкил этилган деб бўлмайди. Колхоз ва совхозлардаги 18 мингта бригададан 6 мингдан кўпроғи ўз дала шийпонига эга эмас.

Аҳоли ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларда кўргазмали агитация катта ўрин тутади. Фарғона ва Бухоро областларида кўргазмали агитацияни йўлга қўйиш учун кўп ишлар қилинмоқда. Аммо бу соҳада ҳам камчиликлар бор. Кўпгина корхоналарда кўргазмали агитация яхши йўлга қўйилмаган, унда оперативчилик, актуаллик йўқ.

Кейинги вақтда республиканинг бир қанча областларида область, шаҳар ва район партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтди. Бу пленумларда КПСС Марказий Комитетининг Сталино область меҳнаткашлари ўртасида оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари тўғрисидаги қарори муҳокама қилинди. Бу қарорда партия ташкилотларининг оммавий-сиёсий ишлардаги яхши тажрибалари умумлаштирилган ва камчиликлар очиб ташланган эди.

Республика партия ташкилотининг вазифаси — меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларни тамомила яхшилашдан, уни партия XXI съезди қўйган вазифалар даражасига кўтаришдан иборатдир. Асосий эътибор КПСС XXI съезди қарорларини ҳар тарафлама тушунтиришга қаратилиши керак, токи ҳар бир меҳнаткаш коммунизм қуриш учун олиб борилаётган умумхалқ курашидаги конкрет вазифаларни равшан тасаввур эта билсин.

Агитациянинг таъсирчан бўлиши учун саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш новаторларини бу ишга кенг жалб этиш лозим. Партия ва совет, касаба союз ва комсомол органларида ишлаётган барча раҳбар ходимларнинг ва пропаганда-агитация ишларида бевосита иштирок қилишларини таъминлаш муҳим аҳамиятга эгадир. Ҳар бир раҳбар ходим меҳнаткашлар билан тез-тез учрашиб туриши, улар билан эркин, самимий суҳбатлашиб туриши, аҳолининг эҳтиёжларини ўрганиб, буни қондиришга кун сайин ғамхўрлик қилиши керак.

Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибаларини пропаганда қилиш — оммавий-сиёсий ишлардаги асосий вазифалардан биридир. Республикада 600 та коммунистик меҳнат бригадаси ва минглаб коммунистик меҳнат зарбдорлари бор. 1774 бригада бу фахрли номни олиш учун муваффақиятли суратда курашмоқда. Нега партия ташкилотлари Тошкент тўқимачилик комбинатидаги Нина Алексеева, «Таштрам»даги Сайфуллин бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаларининг ажойиб тажрибасини ўрганиш ва ёйиш билан шуғулланмайдилар? Бу бригадалар меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришди. Кенжаев, Тюпко, Абдусаматов, Умурзоқов, Бибаров, Бакиров каби атоқли механизаторларнинг номи Ўзбекистон ташқарисида ҳам ёйилди. Уларнинг тажрибасини ҳар тарафлама оммалаштириш керак.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, маҳсулот бирлигига бўладиган сарфларни ва маҳсулот таннархини камайтириш соҳасидаги жуда бой резервларни ишга солаётган энг яхши колхоз ва совхозларнинг тажрибаси бизда етарли даражада ёйилмаётир. Чунончи, гап «Конимех» қоракўлчилик совхози, «Самарқанд-1» наслли моллар совхози сингари илғор хўжаликлар ҳақида бормоқда.

Партия ташкилотлари агитаторлар билан кун сайин мунтазам иш олиб бориши, агитаторларнинг ғоявий-сиёсий умумий билим савиясини ошириш ҳақида ғамхўрлик қилиши, уларга инструктаж бериб туриши, уларга агитацияни олиб бориш маҳоратини ўргатиши керак.

Коммунистларнинг ва партиясиз активларнинг марксизм-ленинизм назариясини ўрганиши — идеология ишларининг энг муҳим таркибий қисмидир. Бу йил сиёсий маорифнинг барча формаларида салкам 220 минг киши, шу жумладан 178 минг коммунист ва комсомол ўқимоқда. Ҳозирги вақтда партия маорифи шохобчаларида КПСС XXI съездининг қарорлари ва материаллари ўрганилмоқда.

Партия маорифининг ғоявий савияси пропагандистларнинг составига, уларнинг маҳоратига боғлиқдир. Пропагандистлар тайёрлаш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилиш керак. Мана шу ўқув йилида икки минг пропагандист Марказий Комитет ва область партия комитетлари ҳузурида ташкил қилинган қайта тайёрлаш курсларида ўқиди. Бухоро область партия комитети пропагандистларга муттасил методик ёрдам бериб келмоқда. Область партия комитетининг секретарлари Ризоев, Қўчқоров ўртоқлар, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Намозов ва бошқа раҳбар ходимлар пропагандистларнинг семинарларида доклад қилмоқдалар. Бухоро шаҳар партия комитетининг сиёсий-маориф уйи энг яхши пропагандистларнинг тажрибасини ўрганиб, кенг ёймоқда.

Пропаганданинг юксак ғоявийлиги шубҳасиз партия, совет ва хўжалик раҳбар ходимларининг бу ишда нечоғлик актив қатнашишига боғлиқдир. Самарқанд областида район ва шаҳар партия комитетларининг кўпчилик секретарлари, бўлим мудирлари, инструкторлари тўгараклар ва семинарларга бошчилик қиладилар консультант ва лектор бўлиб ишлайди. Тошкент тўқимачилик комбинати партия ташкилотининг секретари ўртоқ Сергеева тўгаракка раҳбарлик қилишни ўз зиммасига олиб тўғри иш қилган. Пропагандистлик комбинатда пропаганда ишига конкрет раҳбарлик қилишда унга ёрдам бермоқда.

Бироқ, партия маорифини ташкил этиш ва олиб боришда жиддий камчиликлар бор. Кўпгина тўгарак ва семинарларда машғулотлар ғоявий жиҳатдан паст савияда ўтмоқда. XXI съезд материалларини ўрганиш турмуш билан, конкрет хўжалик вазифалари билан яхши боғлаб олиб борилмаётир. Қашқадарё область партия ташкилотларидаги бир қанча тўгаракларда пропагандистлар машғулотларга дуруст тайёрланмаётирлар ҳамда уларнинг иши аслини олганда съезд материалларини ўқиб беришдан иборат бўлиб қолмоқда. Хоразм областининг Урганч районида, Термиз шаҳрида, «2-Далварзин», «Дружба», «Оққўрғон» (Тошкент области) совхозларининг партия ташкилотларида, ремонт-механика заводида, Ўзбекистон ҳунармандчилик кооперацияси советида ва бошқа айрим ташкилотларда съезд материалларини ўрганиш жуда ҳам қониқарсиз ташкил қилинган.

Комсомол сиёсий маорифи бир мунча яхшиланганлигига қарамай, бу ишга раҳбарлик қилишда ҳам камчиликларга йўл қўйилмоқда. Комсомол ва ёшларнинг бир қисми ўқишга тортилмаган, айрим районларда комсомол сиёсий маорифи тўгаракларида умуман ўқиш тўхтаб қолган. Кўпгина партия ташкилотлари ёшлар ўртасидаги сиёсий маориф мундарижасини дуруст ўрганмаётирлар.

Докладчи раҳбар кадрларнинг ғоявий-назарий ўқиши тўғрисида гапириб, улардан кўпчилиги ўз сиёсий ва умумий билим доирасини кенгайтириш устида муттасил иш олиб бораётганлигини айтади. Раҳбар ходимлардан 1100 дан ортиқ киши сиртқи Олий партия мактабида, марксизм-ленинизм кечки университетларида, олий ўқув юртлари ҳамда махсус ўрта ўқув юртларининг сиртқи бўлимларида ўқимоқда. Шунга қарамай, айрим ўртоқлар ҳозиргача ўқишга бепарволик билан қарамоқдалар, лекин партия ташкилотлари уларга нисбатан юксак талабчанлик қилмаётирлар.

Партия маорифи барча звеноларининг ишини бундан буён ҳам яхшилаш зарур. Машғулотларнинг ғоявий савиясини оширишга, догматизм ва қироатхонликни битиришга алоҳида эътибор бериб, марксизм назариясининг турмуш билан маҳкам боғланган ҳолда ижодий тарзда ўрганилишига эришиш керак.

Лекция пропагандаси оммани сиёсий жиҳатдан маърифатли қилишнинг энг муҳим формаларидан биридир. Ҳозирги вақтда лекция пропагандасининг асосий вазифаси — етти йилликнинг амалий вазифаларини марксизм-ленинизм назариясининг КПСС XXI съезди олдинга сурган туб проблемаларини чуқур тушунтиришдан, буржуа идеологиясига қарши, ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши кураш олиб боришдан иборатдир. Партия ва комсомол комитетларининг, касаба союзларининг, илмий-техника жамиятларининг 2 мингга яқин штатли ва штатсиз лекторлари лекция пропагандасини олиб боришда қатнашмоқда. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи республика жамияти ўз сафларида 13 мингдан ортиқ олимни, билимнинг турли тармоқларида ишловчи мутахассисларни, ишлаб чиқариш илғорларини, партия ва совет ходимларини, маданият арбобларини бирлаштирган.

Сўнгги вақтларда лекция ва докладларнинг ғоявий-назарий ва илмий савияси бир мунча ошди, уларнинг тематикаси кенгайди.

Тошкент олимлари завод ва фабрикаларга коллектив бориб туришни ташкил этиб, яхши ташаббус кўрсатдилар. Масалан, кимёгар олимлардан 14 киши Октябрь революцияси номли заводнинг ўн тўртта цехида, шундан кейин Тошкент ва Чирчиқдаги бошқа корхоналарда лекция ўқиди. Олимларнинг бундай чиқишларини бундан буён ҳам давом эттириб, уларнинг республикамиздаги бошқа шаҳар ва районларга боришини ҳам уюштириш керак.

Бироқ, лекция пропагандасининг савияси ўсиб бораётган талабларга мос эмас. Кўпгина лекторлар назарий қоидаларни тамом турмуш билан, коммунистик қурилиш практикаси билан боғламай мавҳум догматик тарзда баён қилмоқдалар. Масалан, Мўйноқ районининг хўжалигида балиқ саноати асосий тармоқ бўлса ҳам, бу йил халқ хўжалигининг мана шу тармоғини ривожлантириш ҳақида биронта ҳам лекция ўқилмаган. Сурхондарё областида коммунистик меҳнат бригадаларининг иш тажрибаси ҳақида биронта ҳам лекция уюштирилмаган. Лекция пропагандасидаги контролсизлик шунга олиб келмоқдаки, айрим ўртоқлар лекция ўқишни шахсий бойлик орттириш манбаи дебгина билмоқдалар, тўғри келган темада лекция ўқийдиган бўлиб қолмоқдалар.

Олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, маданият ва санъат ходимларининг жуда оз қисмигина лекция пропагандаси олиб боришга жалб этилган, холос. Айрим раҳбар ходимларимиз жуда камдан-кам лекция ўқимоқдалар. Республика ходимлари — Марказий Комитет, Министрлар Совети ходимлари, министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбарлари ҳам лекция ўқишда кам қатнашмоқда.

Ғоявий лекция пропагандасининг савиясини ошириш, унинг жараёнини кенгайтириш — энг муҳим вазифадир, токи бу иш бир мақсадни кўзлайдиган, ҳужумкор характерга эга бўлсин.

— Ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши кураш масалаларига, — деб давом қилади докладчи, — меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий руҳда тарбиялаш ишида зўр эътибор берилиши керак. Партия коммунистик тарбия соҳасида жуда катта ишлар қилди ва ажойиб самараларга эришди. Совет кишиларининг олийжанoблиги, мардлиги ва қаҳрамонлиги бутун дунё кўзи олдида кўп марта намойиш қилинди ҳамда ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлди.

Бироқ аҳолининг айрим қисми ўртасида капитализм сарқитлари ҳануз тугатилмаган. Бизда ҳали ҳам хусусий мулкчилик психологияси билан зарарланган, меҳнатга ва социалистик мулкка ҳалол муносабатда бўлмаётган кишилар бор. Ўтмиш сарқитлари ичкиликбозликда, безорилик қилишда, хотин-қизларга нисбатан феодал-бойларча муносабатда бўлишда, социалистик жамият қоидаларини бузишда ҳам намоён бўлмоқда.

Кўпгина партия ташкилотлари ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларга қарши суст курашмоқдалар, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини ҳамда жамоат тартибини бузаётган кишилар ҳақида жамоатчиликнинг тегишли фикрини туғдирмаётирлар.

Вазифа — ғоявий-сиёсий тарбиянинг барча воситаларини ўтмиш сарқитларига қарши курашга қаратишдан, бутун жамоатчиликни шу ишга жалб этишдан иборатдир.

Коммунистик партия меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашга жуда катта эътибор бермоқда. Халқлар дўстлиги — Совет давлати кучи ва енгилмаслигининг асосий манбаларидан биридир.

Партия ташкилоти меҳнаткашларни бундан буён ҳам интернационализм руҳида тарбиялаш мақсадида дўстлик кечалари, илмий сессия ва конференциялар ўтказиб, бу маросимларга бошқа республикалардан ҳам вакиллар чақирмоқда. Қардош пахтакор республикаларнинг социалистик мусобақаси анъана бўлиб қолди.

Яқинда Самарқанддаги Ўзбек Давлат университетида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон университетлари студентларининг илмий конференцияси ўтказилиб, унда Совет Иттифоқининг бошқа республикаларидаги ёшларнинг вакиллари ҳам қатнашдилар.

Ўзбек халқи ўзининг барча ғалабаларига, эркин ва бахтли турмушига, ўз муваффақиятларига СССРдаги барча халқларнинг ва аввало улуғ рус халқининг қардошларча беғараз ёрдами туфайли эришди. Ўзбек халқининг рус халқига нисбатан меҳр-муҳаббати ва миннатдорчилиги буюкдир. Рус тили бизнинг иккинчи она тилимиз бўлиб қолди. Миллий мактабларда рус тилининг ўқитилиши юзасидан ўтказилган илмий конференция муҳим роль ўйнади.

Май ойининг охирида Тошкентда СССР Фанлар академияси билан Ўрта Осиёдаги барча республикалар Фанлар академияларининг Туркистоннинг Россияга қўшилишининг прогрессив аҳамияти тўғрисидаги масалани муҳокама қилишга бағишланган бирлашган сессияси ўтказилади. Бу сессия халқлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашда катта роль ўйнаши керак.

Партия ташкилотлари меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасида бундан буён ҳам катта иш олиб боришлари зарур.

Ўртоқ Раҳимбобоева илмий-атеистик пропагандани янада яхшилаш вазифаларига тўхталади. Илмий атеистик пропагандани мунтазам равишда юксак ғоявий ва илмий савияда олиб бориш, диний хурофотларнинг зарарлигини, бу хурофотлар фанга хилоф эканлигини оммага чуқур тушунтириш керак.

Докладчи республикада хотин-қизлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтиришга ҳамда уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирлар амалга оширилганлигини айтиб, шу билан бирга бу соҳада жиддий камчиликлар ва нуқсонлар борлигини кўрсатиб ўтади. Кўпгина партия ташкилотлари хотин-қизларни ижтимоий-сиёсий ҳаётга кам тортмоқдалар, уларни раҳбарлик вазифаларига дадиллик билан кўтармаётирлар. Бир қанча районларда, жумладан Чуст районида хотин-қизларга феодал-бойларча муносабатда бўлиш фактлари учрайди.

Хотин-қизлар ўртасида ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилаш зарур. Хотин-қизлар учун лекциялар, докладлар ўқишни кўп уюштириш, улар билан сиёсий, ишлаб чиқариш, медицина, табиий билимлар, педагогика темаларида суҳбатлар ўтказиб туриш лозим. Хотин-қизларни ижтимоий-сиёсий ҳаётга ва ишлаб чиқаришга кенгроқ тортиш, уларнинг турмуши ҳақида ғамхўрликни кучайтириш керак.

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш партия ташкилотларининг ҳамиша кундалик иши бўлмоғи лозим. Ёшларни инқилобий ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашнинг кўп формалари кейинги вақтларда кенг тарқалди. Чунончи, ёшларнинг Улуғ Октябрь инқилоби, граждан ва Улуғ Ватан урушлари ветеранлари билан, ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалигидаги атоқли кишилар, адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувлари, дўстлик ва ўртоқлик кечалари, ижодий мунозаралари ўтказилмоқда. Бир қанча корхоналарда, колхоз, совхоз, муассаса ва ўқув юртларида «Дам олиш куни клублари», «Қизлар клублари», бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт жамиятлари, студентларнинг илмий тўгараклари ташкил этилган.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифи системасини янада ривожлантириш тўғрисида СССР ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советлари томонидан қабул қилинган Қонунлар ёш авлодимизни партия XXI съезди қўйган вазифалар асосида ўқитиш ва тарбиялашни янада такомиллаштириш истиқболларини очиб берди.

Ставрополь ўлкасидаги мактаблардан ўрнак олиб, республикада ўқувчиларнинг колхозларда қишлоқ хўжалик экинлари, айниқса пахта етиштирувчи ишлаб чиқариш бригадалари ташкил қилинмоқда. Ҳозирганча бундай бригадалар ҳамма областларимизда ташкил қилинди. Бир қанча мактабларда ишлаб чиқариш таълими берадиган синфлар ҳам ташкил этилди, бу синфларда ўқувчилар умумий таълим билимини олиш билан бирга токарлик, слесарлик, тракторчилик ва шоферлик касбларини ҳам эгалламоқдалар. Бироқ, ёш авлодни тарбиялаш ва ўқитишда жиддий камчиликлар бор. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва унинг маҳаллий органлари, шунингдек айрим партия ва совет органлари умумий-мажбурий таълим ҳақидаги Қонуннинг бузилишига кўп ҳолларда бепарволик билан қарамоқдалар. Бу жиҳатдан Наманган областида айниқса аҳвол ёмон. Умумий-мажбурий таълим тўғрисидаги Қонуннинг бажарилишига, шунингдек мактабларни бир сменада машғулот ўтказишга кўчиришни таъминлайдиган конкрет тадбирларни амалга оширишга жиддий эътибор бериш керак. Бу соҳада Тошкент областида бошланган ташаббус қўллаб-қувватлашга арзийди.

Докладчи студентлар ўртасида олиб борилаётган ғоявий-сиёсий тарбия масалаларига тўхталиб айтадики, кўпгина олий ўқув юртларида ғоявий-тарбиявий ишлар мунтазам олиб борилмаётир, бу ишлар бир мақсадни кўзламаган ва жанговар характерга эга эмас. Ўқитувчиларнинг талайгина қисми ҳали ҳам ана шу катта ишдан четда турипти.

Партия ташкилотларининг бурчи — ёшларни ғоявий-сиёсий руҳда тарбиялашга кун сайин эътибор беришдан, ёшлар ўртасига буржуа идеологиясининг суқилиб киришига қарши кескин кураш олиб боришдан, ёшларни совет халқининг қаҳрамонона анъаналари асосида, меҳнатсеварлик, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Ўзбекистоннинг ижодкор зиёлилари партия қарорларига, партиянинг «адабиёт ва санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлайлик» деган энг муҳим ҳужжатига амал қилиб, ўз активликларини оширдилар, халқ турмушининг барча процессларини кўпроқ ўрганадиган бўлиб қолдилар, адабиёт ва санъатни юксак ғоявий ва бадиий савиядаги янги асарлар билан бойитдилар. Бу нарса Ўзбекистон ССР санъати ва адабиётининг яқинда Москвада ўтказилган декадасида ёрқин намойиш қилинди. Шу билан бирга кўпгина ижодкор ходимларимизнинг ишларида жиддий камчиликлар бор. Замонавий темадаги асарлар ҳали жуда оз яратилган. Айрим ёзувчилар, рассомлар, композиторлар ишчиларнинг, колхозчиларнинг, совет зиёлиларининг турмушидан узоқлашиб қолганлар. Адабиёт ва санъат соҳасида яратилган бир қанча асарлар ғоявий ва бадиий жиҳатдан бўш.

Ёзувчиларимиз, санъат арбобларимиз бундан буён ҳам ажойиб совет воқелигимиз тўғрисида ғоявий ва юксак бадиий асарлар яратишга асосий эътиборни қаратмоқлари керак. Партия ташкилотлари ижодий союзларга, театр ва музика коллективларига раҳбарлик қилишни яхшилашлари, ижодкор зиёлиларни ғоявий-сиёсий руҳда тарбиялаш тўғрисида ғамхўрликни кучайтиришлари зарур.

Докладчи меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган маданий-оқартув ишларига диққатни алоҳида жалб қилиб ўтади. Республикада кўпгина маданий-оқартув муассасалари: 3 мингга яқин кутубхона, 1550 та клуб ва маданият уйи, 1600 дан ортиқ кино установка, 43 та музей, 1350 радиоузел бор.

Бир қанча маданий-оқартув муассасалари аҳолига маданий хизмат кўрсатиш соҳасида ранг-баранг ва мароқли иш олиб бормоқда. Бироқ, бу муассасаларнинг фаолияти ўсиб бораётган барча талабларга ҳали мос эмас. Кўпгина клублар, маданият уйлари, кутубхоналар аҳолига қониқарли хизмат кўрсатмаётир. Колхоз ва совхозлардаги айрим клублардан бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда, уларни омборхона қилиб қўйилган. Клубларнинг, маданият саройлари, кутубхоналарнинг ходимларини танлаш тўғрисида чинакам ғамхўрлик йўқ, бир қанча жойларда бундай муассасаларга савияси паст бўлган кишилар бошчилик қилмоқда. Меҳнаткашларга кино хизмати кўрсатишда айниқса қишлоқда кўпгина жиддий камчиликлар бор.

Сўнгги вақтларда республикадаги талайгина колхоз ва районлар иқтисодий жиҳатдан жуда ўсиб, бақувват бўлиб қолди. Колхозчиларнинг моддий аҳволи беқиёс даражада яхшиланди. Аммо қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатиш савияси ҳали талабдан орқада қолмоқда. Масалан, Денов, Жарқўрғон, Наманган ва бошқа кўпгина районлар иқтисодий жиҳатдан бақувват ҳисобланади. Шунга қарамай, ана шу районларда маданий-оқартув муассасаларини кенгайтириш, кино хизматини яхшилаш соҳасида жуда оз иш қилинмоқда.

Колхоз ва совхозлар эндиликда йирик социалистик хўжаликдир. Улар уй-жойлар, клублар ва маданият уйлари, болалар яслилари, радиоузеллар, спорт шаҳарчалари ва бошқа маданий-оқартув муассасалари қурилишини кенг миқъёсда олиб бориш учун етарли куч ва маблағга эгадирлар.

Колхоз қишлоғида маданий қурилиш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалалари барча партия ташкилотларининг диққат марказида туриши керак.

Меҳнаткашлар ўртасида сиёсий ишларни олиб боришда матбуот, радио ва телевидение жуда муҳим роль ўйнайди. Бу ташкилотлар оммани коммунистик руҳда тарбиялашда партия органларига жуда катта ёрдам бериши керак. Бироқ, кўпгина газеталар, журналлар, радио ва телевидениенинг ишидаги катта-катта камчиликларга ҳали ҳам барҳам берилмаган. Ҳамма газеталаримиз ҳам саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, маданият масалаларини, илғор тажрибаларни, саноат корхоналарининг коллективлари, колхоз ва совхозлар томонидан олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини ишнинг кўзини билиб изчиллик билан пухта ёритаётирлар, ўз ваъдасини бажармаётган кишиларни етарли даражада танқид қилаётирлар, оммавий-сиёсий ишларни яхши ёритаётирлар, деб бўлмайди.

Матбуот, радио, телевидение партия XXI съезди қарорларини, халқ хўжалигини ривожлантириш контроль рақамларини меҳнаткашларга кун сайин кенг ва ишонарли тарзда тушунтириши, халқнинг қаҳрамонона меҳнатини ёрқин акс эттириши, ишлаб чиқариш илғорларининг ажойиб тажрибасини кенг ёйиши, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаши керак.

Ўртоқ Раҳимбобоева область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларга раҳбарликни кучайтиришлари зарур, деб уқдиради. Бир қанча партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари бу соҳага яхши раҳбарлик қилмаётирлар, катта-катта камчиликлар бўлса-да, унга тоқат қилиб келмоқдалар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бўлими идеология ишларини яхшилашда маҳаллий партия ташкилотларига ҳали ҳам етарли даражада ёрдам бермаётир.

Партия ташкилотлари идеология ишларига доир масалаларни ҳамиша диққат марказида тутмоқлари, идеология ишларига ишнинг кўзини билиб конкрет раҳбарлик қилмоқлари, Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олган юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, КПСС XXI съезди қўйган вазифаларни амалга ошириш манфаатлари йўлида пропаганда ҳамда агитациянинг барча форма ва воситаларидан фойдаланмоқлари керак.

— Ҳеч шубҳа йўқки, — дейди пировардида ўртоқ Раҳимбобоева, — Ўзбекистон партия ташкилоти оммавий-сиёсий ишларни янада юксалтиришга, етти йиллик вазифаларини муддатидан олдин бажариш учун, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун курашда омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини узлуксиз оширишга эришади.

* * *

Ўртоқ З. Р. Раҳимбобоева доклади юзасидан қизғин музокара бўлди.

Сўзга чиққанлар мамлакатимизда коммунизм қурилиши авж олдирилган ҳозирги шароитда идеология ишлари ғоят зўр аҳамият касб этишини қайд қилиш билан бирга оммавий-сиёсий ишлар аҳволини КПСС XXI съезди қарорлари ва Партия Марказий Комитети кўргазмалари асосида ҳар томонлама таҳлил қилдилар.

Пленум қатнашчилари уқдириб ўтдиларки, КПСС Марказий Комитетининг «Сталино область меҳнаткашлари ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари ҳақида» ги қарори барча партия ташкилотлари учун жанговар программа бўлиб хизмат қилмоқда, бу қарор агитация ишлари савиясини кўтариш, унинг турмуш билан, коммунистик қурилиш вазифалари билан боғлаб олиб бориш йўлларини жуда равшан кўрсатиб бермоқда.

Нутқларда сиёсий агитация ишларини олиб боришда тўпланган тажрибалар умумлаштирилди, КПСС XXI съездининг тарихий қарорларини омма онгига чуқур сингдиришда агитация ва пропаганданинг турли таъсирчан формаларидан моҳирлик билан кенг суратда фойдаланаётганлигини кўрсатувчи ёрқин мисоллар келтирилди. Шу билан бирга нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг Сталино области ҳақидаги қарорида кўрсатиб ўтилган камчиликлар Ўзбекистон партия ташкилотлари фаолияти учун ҳам характерли эканлигини қайд қилиб ўтдилар. Шу муносабат билан омма ўртасида олиб борилаётган сиёсий ишларга раҳбарликни кучайтиришга оид бир қанча масалалар ўртага ташланди.

Музокараларда ўртоқ Н. С. Хрущев докладини КПСС XXI съезди материаллари ва қарорларини, СССР ва шу жумладан Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш етти йиллик планини пропаганда қилишни тобора кучайтириш масалаларига катта эътибор берилди.

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАРНИНГ МАРКАЗИ БЎЛСИН!

Сирдарё районидаги „Правда“ колхози бошланғич партия ташкилотининг иш тажрибасидан

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXI съездининг резолюциясида «Партия ташкилотлари, пропагандистлар ва агитаторлар коммунистик қурилиш планларини бажаришга чақирар эканлар, коммунизм нималигини, коммунизм кишиларга қандай улуғ нозиеъматлар беришини тушунарли формада равшан қилиб тушунтириб беришлари, коммунистик меҳнат формаларини ҳар томонлама қўллаб қувватлашлари ва ривожлантиришлари лозим. Партиянинг ташкилотчилик ва тарбиячилик ишлари, унинг мафкуравий ишлар соҳасидаги ҳамма воситалари коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақият билан ҳал қилишга кўмаклашмоғи лозим» дейилади.

Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг бошланғич партия ташкилоти съезднинг ана шу кўрсатмасига амал қилиб, колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни тобора кучайтирмоқда. Ҳозир бу иш асосан дала шийпонларда марказлаштирилган.

Бу саҳифада колхоз партия ташкилотининг оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш соҳасидаги тажрибаси ҳақида ҳикоя қилинади.

КАТТА КУЧ

Колхозимиз аъзолари етти йилликнинг биринчи йили вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашни давом эттирмоқдалар. Улар бу йил давлатга 1400 тонна пахта, 340 центнер гўшт, 1890 центнер сут, 25 минг дона тухум ва 18,4 центнер жун сотиш мажбуриятини олганлар. Етти йиллик мобайнида эса колхозимиз хўжалигини янада ривожлантириш, экин майдонларини анча кенгайтириш ва қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини кўп миқдорда ошириш назарда тутилади. Етти йилликнинг охирига бориб пахта майдонини икки баравардан зиёд кенгайтириш, ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш мўлжалланади.

КПСС XXI съезди партия ташкилотлари олдига меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширишни энг муҳим вазифа қилиб қўйди. Колхоз партия ташкилоти съезднинг ана шу кўрсатмасига амал қилиб, колхоз аъзоларининг коммунистик онглилигини ошириш, уларни олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар этиш соҳасида каттагина ишлар қилмоқда.

1957 йили колхоз «Ҳақиқат» колхозидан ажралиб чиққач, 320 гектар ерда пахта етиштирилган эди. Биз ҳосилдорликни ошириш билан бир қаторда экин майдонини кенгайтириш хўжаликни мустаҳкамлашнинг бирдан-бир йўли деб билдик. Колхозимиз территориясида янгидан ўзлаштирилиши мумкин бўлган жуда катта массивлар бор. 1958 йили пахта майдони 425 гектарга етказилди. Бу йил эса 1050 гектар янги ер ўзлаштирилди ва унга чигит, беда, маккажўхори, картошка, сабзавот ва полиз экинлари экилди, боғ ва токзорлар барпо этилди. 1965 йилга бориб барча экин майдони 2267 гектарга етиши ва шундан 1500 гектарида пахта етиштирилиши лозим.

Кўриниб турибдики, колхозимиз аъзолари ўз хўжаликларини ривожлантириш йўлида жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар, янги резервларни қидириб топмоқдалар ва уни ишга солмоқдалар. Партия ташкилоти эса колхоз аъзоларини пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашиш руҳида тарбиялашга доимо катта эътибор бериб келди ва ҳозир ҳам ана шундай катта эътибор бермоқда. Бу соҳада партия ташкилотига коммунистлар ва комсомоллар, партиясиз активлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар оммани сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишида актив қатнашмоқдалар.

Партия ташкилотларининг фаолиятига хўжалик соҳасида эришилган муваффақиятларга қараб баҳо берилади. Шу нуқтаи назардан қараганда колхоз аъзолари бу йил пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан нималар қилаётганликлари ҳақида бироз гапириб ўтишга тўғри келади. 740 гектар ерга, шу жумладан янгидан ўзлаштирилган 408 гектар ерга чигит сифатли қилиб экилди. Барча майдондаги чигит тўла ундириб олинди ва ғўзанинг дастлабки парвариши барвақт бошланди. Натижада ҳозиргача барча майдондаги ғўзаларга, шу жумладан икки томонлама ишлов берилиши лозим бўлган 500 гектар майдондаги ғўзага бир марта комплекс ишлов бериш тўла тамомланди. Ҳозир ғўзанинг иккинчи цикл парвариши давом эттирилмоқда.

Биз бундай тузук натижага колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни бошданоқ яхши йўлга қўйиш, уларни 1959 йил вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашга кенг сафарбар этиш туфайли эришаётирмиз. Бу соҳада колхоз партия ташкилотининг таянчи ҳисобланган агитколлектив жуда катта ва самарали иш қилмоқда. Унинг составида коммунист ва комсомоллар, ишлаб чиқариш илғорлари, мутахассислардан иборат 15 агитатор бор.

Биз бу йил агитколлектив ишини бошқача ташкил этдик. Илгари ҳар бир бригадага алоҳида агитатор бириктиб қўйилар ва бригада аъзолари ўртасида у доимий иш олиб борар эди. Бу йил биз агитаторлар ишини бу зайлда ташкил этиш методидан воз кечдик. Агитаторлар орасида агроном, ўқитувчи, бухгалтер, фельдшер ва бошқа касб эгалари бор. Уларнинг ҳар бири ўз касбига тааллуқли, ўзи яхши биладиган соҳа юзасидан тўла мазмунли суҳбат ўтказишга қодир. Шу туфайли уларнинг ҳар бири агитколлектив планига мувофиқ маълум тема юзасидан атрофлича тайёргарлик кўради ва навбати билан бригадаларнинг аъзолари ўртасида суҳбат ўтказади. Лекин шундай ҳоллар ҳам бўладики, партия ва ҳукуматимизнинг бирон қарорини ёки бошқа бирон ҳужжатни тезликда барча бригадаларда ишлаб чиқиш талаб этилади. Шундай ҳолда партия ташкилоти барча активларни ишга солади.

Партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг «Сталино области меҳнаткашлари орасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари ҳақида»ги қарорини очиқ партия йиғилишида кенг муҳокама қилиб чиқди ва ўз ишини шу асосда қайта қурди. Шундан сўнг агитаторлар состави яна бир карра қайта кўриб чиқилди. Уларга амалий ва методик ёрдам бериш кучайтирилди. Бизда одатда ойида икки марта агитаторлар семинари ўтказилади. Семинарда агитаторларнинг фаолиятини кучайтириш билан боғлиқ бўлган муҳим масалалар муҳокама қилинади. Жумладан май ойининг бошида ўтказилган семинарда май ойида барча майдондаги ғўзага камида икки марта комплекс ишлов бериш ва агитаторларнинг вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Семинарда колхоз агрономи ўртоқ А. Очилов ғўза парваришини намунали ташкил қилиш ва агитаторларнинг вазифалари ҳақида инструктаж доклад қилди. Агитаторлардан М. Саидаҳмедов, М. Эркинов ўртоқлар ўз иш тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар.

Ҳозирги кунда колхозчилар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар асосан дала шийпонларига марказлаштирилган. Дала ишлари бошланишидан олдин дала шийпонлари безатилиб, мукаммал жиҳозланди. Ҳар бир дала шийпонида турли хил шиор ва плакатлар, радиоприёмниклар, қизил бурчак, сотувчисиз савдо лареги, хуллас колхозчилар тушки дам олиш пайтида ва ишдан кейинги бўш вақтларида маданий дам олиши ва ҳордиқ чиқариши учун ҳамма нарса мавжуд. Дала шийпонларида алоҳида социалистик мажбурият бурчаги ташкил қилинган. Унда республика, область, район меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан 1959 йил учун олган социалистик мажбуриятлари, шунингдек колхоз ва бригада бўйича олинган мажбуриятлар қўйилган.

Партия ташкилоти колхозчилар ўртасида оммавий сиёсий ишларни олиб боришнинг маълум даврга мўлжалланган планига эга. Йил бошидан буён колхозчилар ўртасида КПСС XXI съездининг қарорлари ва бошқа хўжалик-сиёсий тадбирларга бағишлаб юзга яқин суҳбат, кўп сонли лекция ва сиёсий докладлар ташкил қилинди.

Колхоз партия ташкилоти омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар олиб боришга эътиборни янада кучайтиради ва уларни пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашга тобора кенг сафарбар этади.

О. ЕРИЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

МЕҲНАТ ВА РОҲАТ

Колхозимизда пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив методларини кенг жорий қилишга йил сайин катта эътибор берилаётир. МТС лар қайта ташкил этилиб, механизаторлар колхоз ихтиёрига ўтгач бу соҳада янада катта имкониятлар очилди. Кўпчилик қатори мен ҳам колхозга аъзо бўлиб кирдим. Колхоз правлениеси бу йил мени трактор-далачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади.

Бригадамиз ихтиёрига 63 гектар ер, 15 колхозчи, машина-асбоблар ажратиб берилди. Биз барча майдонга чигитни квадрат-уялаб экдик ва ҳозир пахтадан мўл хосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятимизни бажариш учун курашмоқдамиз. Лекин биз фақат мўл ҳосил етиштириш билан қаноатланмаслигимиз, ғўза парваришини ва ҳосил йиғим-теримини комплекс механизациялаш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш соҳасида ҳам бошқаларга намуна кўрсатишимиз керак.

Жумладан бу йил ҳар бир ишга яроқли колхозчи ҳисобига қарийб 10 тонна пахта етиштирилади, бир центнер пахтани етиштириш учун 4,5 меҳнат куни сарфланади. Барча майдондаги ҳосил машина билан териб олинади.

Бригада аъзолари ана шу мақсадни ўз олдиларига қўйган ҳолда унумли меҳнат қилаётирлар. Шу кунгача барча майдондаги ғўзаларга бир марта комплекс ишлов берилди. Ҳозир экин иккинчи марта кўндалангига ва узунасига культивация қилинаётир.

Бригада аъзоларининг унумли меҳнат қилиши учун барча зарур шароитлар яратиб берилган. Дала шийпонимиз яхшилаб ремонт қилинган. Партия ташкилоти агитаторлар ва активлар ёрдамида уни мукаммал жиҳозлади. Шийпонимизда турли шиор ва плакатлар, қизил бурчак, радиоприёмник, сотувчисиз савдо лареги, етарли миқдорда стол ва стуллар бор. Шийпон атрофига дарахтлар ўтқазилган. Баракали меҳнатдан кейин бу ерда маданий дам оламиз, ҳордиқ чиқарамиз, радиодан концерт тинглаймиз, шахмат-шашка ўйнаймиз.

Дала шийпонида ҳар куни иссиқ овқат пиширилади, чой қайнатилади. Бунинг учун зарур бўлган барча асбоблар олиб берилган.

Биз унумли меҳнат қилиш билан бир қаторда роҳат қилиб дам ҳам олаётирмиз, чарчаш нималигини билмаётирмиз.

А. ЕҚУБОВ,
2-трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

2- трактор-далачилик бригадасининг дала шийпони ёнидаги ҳовуз бўйида тушки дам олиш пайти.

ФЕРМАДА

Колхозимиз чорвадорлари артелимиз хўжалигини 1959 — 1965 йиллар мобайнида ривожлантириш юзасидан тузилган планни амалга ошириш учун олиб бориладиган курашга муносиб ҳисса қўшишлари лозим. Бу йил ҳар бир соғин сигирдан 1750 литр сут, ҳар бир қўйдан 2,3 килограмм жун, ҳар бир товуқдан 60 дона тухум олиниши, кўп миқдорда гўшт етказилиши керак.

Илғор сут соғувчилар, чўпонлар ўз зиммаларига оширилган мажбурият олиб ишламоқдалар, чорва молларидан кўпроқ маҳсулот олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Колхоз партия ташкилоти менга чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш вазифасини топширган. Мен бу вазифани коммунист бўлганлигим учун ҳам жуда катта масъулиятни сезган ҳолда бажармоқдаман. Ўз фаолиятимда илғорларнинг тажрибасини оммалаштириш ва уларнинг сафини кенгайтиришга катта ўрин бераётирман. Фермамизда эса бундай кишилар кўп. Масалан, илғор сут соғувчи ўртоқ Улман Бобоқуловани олайлик. У бу йил ўз қарамоғидаги 13 сигирнинг ҳар биридан 2700 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини олган. Ўртоқ Бобоқулова 4,5 ой мобайнида ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 800 литрдан сут соғиб олди. Мен у билан бир неча бор якка тартибда суҳбатлашдим ва иш методини ўргандим. Шундан сўнг эса бошқа сут соғувчилар ўртасида суҳбат ўтказганимда унинг тажрибаси ҳақида сўзлаб бердим. Ҳозирги вақтда фермамизда ўртоқ Бобоқулова каби кўп сут соғиб олаётган илғор сут соғувчилар сафи анча кўпайди.

Мен бундан буён ҳам чорвадорлар орасида мазмунли суҳбатлар ўтказишни давом эттираман, илғорлар тажрибасини янада кенг оммалаштираман.

Ж. ПИРНАЗАРОВ,
чорвачилик фермасининг агитатори.

ҲАММА НАРСА МУҲАЙЁ

Колхозчиларимиз ва механизаторларимиз чинакам азамат кишилар. Улар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётирлар.

Халқимизда сендан угина, мендан бугина деган мақол бор. Бунинг маъноси шуки, колхозчи ва механизатор, чорвадор унумли меҳнат қилса-ю, унга зарур маданий-маиший шароит яратиб берилмаса инсофсизлик бўлади. Колхоз правлениеси буни ҳисобга олиб, далада ишлаётган кишиларга зарур маданий-маиший шароит яратиб берди. Барча бригадаларнинг дала шийпонларини ремонт қилиш, жиҳозлаш учун керак бўлган барча материаллар олиб берилди.

Бригадаларнинг дала шийпонида колхозчининг кўнгилли дам олиши ва ҳордиқ чиқариши учун талаб қилинган ҳамма нарса — кровать, стол, стул, палос ва кўрпача, қозон-товоқдан тортиб умивальник, сочиқ ва совунгача мавжуд.

Колхозчилар ҳар куни тушда ва далада ётиб ишлайдиган кишилар эса кечқурунлари иссиқ овқат билан таъминланади. Бунинг учун 18,7 центнер гурунч, 43,7 центнер макарон ва вермишель, 25 центнер картошка, 9,5 центнер ёғ ва 15,6 центнер гўшт ажратилган. Бундан ташқари яқин кунларда колхознинг сабзавотчилик бригадасида етиштирилаётган карам, сабзи, помидор ва бошқа маҳсулотлар ҳам бригадаларда тайёрланаётган иссиқ овқат учун берила бошлайди.

Колхоз правлениеси далада ишлаётган болалик аёлларнинг унумли меҳнат қилишлари ҳақида ҳам ғамхўрлик қилаётир. Яқинда янги типда қурилган болалар яслиси ва боғчаси биноси фойдаланишга топширилди ва бу билан колхознинг ҳар икки участкасида ишлаётган болалик аёллар учун тўла шароит яратилди.

Биз бутун йил давомида колхозчилар ҳақида ғамхўрлик қилишни тобора кучайтириб, уларнинг янада унумли меҳнат қилишларини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўрамиз.

Ҳ. ЖУМАБОЕВ,
колхоз правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЛАЗЗАТЛИ ТАОМЛАР

Йил бошида бригадада иш тақсимоти вақтида ошпазликни менга юклашди. Мен фақат бу йил эмас, балки уч йилдан буён шу вазифада ишлаётирман. Ота-бобом ошпаз ўтмаган бўлса ҳам мен туппа-тузук овқат пиширадиган бўлиб қолдим. Таомни тайёрлаётганимда фикри-хаёлим далада тер тўкиб ишлаётган дўстларим тушда тузукроқ дам олса, лаззатли овқат еса деган ўй билан банд бўлади.

Дарҳақиқат масаллиқ қанча яхши бўлгани билан овқат ёмон тайёрланса еганнинг кўнгли тўлмайди. Борди-ю, таомда лаззат бўлса, уни еган киши ҳузур қилади. Мен тайёрлаётган палов, шўрва, мастава ҳар ҳолда дўстларимга манзур бўлаётир.

Ҳадемай янги картошка, карам, сабзи ва помидор ҳам қозонга тушади. Мен хилма-хил ва янада лаззатли таомлар тайёрлаб, бригада аъзоларига бундан ҳам яхшироқ хизмат кўрсатишга ҳаракат қиламан.

Қ. ТЎРАҚУЛОВ,
3-бригада ошпази.

Қ. ТЎРАҚУЛОВ.

МИННАТДОРМИЗ

Колхозимиз аъзоларининг кўпчилиги хотин-қизлар. Уларнинг аксарий қисми бола-чақалик. Болалик аёллар эркаклар билан бир қаторда туриб пахта даласида, чорвачилик фермасида баракали меҳнат қилмоқдалар, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорва молларидан кўпроқ маҳсулот олиш учун курашда актив қатнашаётирлар.

Менинг икки болам бор. Лекин уларни тарбиялаш, уй-рўзғор ишларини бажаришдан ташқари йил бўйи далада меҳнат қиламан. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти биз болалик аёллар ҳақида ғамхўрлик қилмаганларида, боғча ва ясли очиб бермаганларида мен бригадада ишлай олмаган бўлар эдим. Кўп қатори мен ҳам йил бошида мажбурият олинганида қўл кўтарганман. Уйда ёш болаларимни тарбиялаш билан ўралашиб қолиб, далага чиқиб ишлай олмаганимда колхозимиз аъзолари пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун олиб бораётган курашга ўз ҳиссамни қўшолмасдим.

Правление ва партия ташкилоти биз болалик аёлларга унумли меҳнат қилишимиз учун зарур шароит яратиб берганлар. Шу туфайли бошқа оналар каби мен ҳам улардан миннатдорман.

Бу йил бригадамизга яқин жойда янги ясли биноси қурилди. Унда болалар учун ҳамма нарса бор. Озодаликни айтмайсизми. Овқатлар жойида. Биз оналар ҳар куни болаларимизни яслига келтирганимизда ва кечқурун уйга олиб қайтганимизда буни кўриб беҳад қувонамиз, чарчаганимиз ҳам эсдан чиқиб кетади.

Колхозимизнинг энг илғор кишилари ҳозиргача юзтага яқин меҳнат куни ишладилар. Мен эса икки болам яслида тарбияланаётгани ва қўлимни ушламаётганлиги сабабли 60 дан ортиқ меҳнат куни ишладим. Бир мен эмас, боғча ва яслида тарбияланаётган 123 боланинг оналари ҳам ана шундай унумли меҳнат қилаётирлар.

Биз болали аёллар правление ва партия ташкилотининг ўзимиз ҳамда болаларимиз ҳақида қилаётган ғамхўрликларига жавобан янада яхшироқ ишлаймиз.

У. АБДУРАИМОВА,
1- бригада аъзоси.

Болалар яслисида. В. Салов фотолари.

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Биз тушган машина Сирдарё кўпригига олиб борадиган асфальт йўлга чиққанида вақт тушга яқинлашиб қолган эди. Йўлнинг ҳар икки томонига қурилган янги типдаги уйларга яқин йиллар ичида ўтқазилган дарахтлар соя ташлаб турибди. Қайси колхозчининг томорқасига қараманг токзор ёки мевазорни, сабзавот ёки эртаги полиз экинлари қулф уриб ўсаётганини кўрасиз.

Бундан кўпи билан 3-4 йил илгари тақир чўлдан иборат бўлган ана шу ерлар эндиликда колхознинг обод посёлкасига ўз ўрнини бўшатиб берибди, саҳий деҳқонга ўз қўйнини очибди-ю, бутунлай бошқа оламга айланибди. Тўғри, у ер-бу ерда ҳали ҳам кўҳна чўлнинг изи қолган. Лекин қўша-қўша қурилаётган данғиллама уйлар, боғ-роғлар эрта-индин унинг ўрнини эгаллаши ва колхоз посёлкаси бир бутун кўркам қишлоққа айланиши турган гап.

Ахир бу ерда яшаётган азаматлар 1958 йили ҳаммаси бўлиб 626 гектар ерда деҳқончилик қилган эдилар. Бу йил эса минг гектардан ортиқ ерни ўзлаштирдилар ва ўз экин майдонларини 1400 гектарга етказдилар. Бўстонлиқдан бу ерга кўплаб янги хўжаликлар кўчиб келди. Элга эл қўшилди. Энди унинг бойлиги ортаберади, ободончилик устига ободончилик, мўлчилик устига мўлчилик бўлаберади.

Биз билан машинада бирга бораётган колхоз партия ташкилотининг секретари Ортиқбой Ериев, колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳайдар Жумабоев куни кеча худди ана шулар ҳақида, хўжаликнинг истиқболи ҳақида сўзлаган эдилар.

Шофер машинани ўнгга буриб, бағри кенг дала ўртасидаги йўлга солди. Икки томондаги яшил квадрат гуркираб турган пайкалларга суқланиб қарайсиз.

— Бу ерлар, — деди ўртоқ Ериев, — коммунист Раҳмат Эралов бошлиқ 1-бригадага қарайди. Аъзолари роса гайрат қилишди. Пахта майдони 130 гектар. Гектаридан 38 центнер ҳосил олишга ваъда беришган. Азаматлар олган мажбуриятларига яраша иш қилишаётир. Ғўзаси ҳозирданоқ мана мен деб турибди.

Шу орада машина бир томони дарахтзор, иккинчи томони пахтазор бино олдига келиб тўхтади. Орқа томондаги дарахтзор ўртасида сарҳовуз. Катта кроватнинг устига қипқизил шолча тўшалиб, чор атрофига кўрпача солиб қўйилган. Сал нариroқда устига оқ халат кийиб олган ошпаз овқатни сузишга тайёргарлик кўрмоқда.

Бинонинг ички кўриниши жозибали. Турли чақириқлар ёзилган қизил алвонлар, ранг-баранг плакатлар, кўргазмали тахта бинога ажиб ҳусн бағишлаган. Бир чеккада қизил бурчак. Устига қизил алвон ёпилган столга турли хил газета ва журналлар, бадиий ва қишлоқ хўжалигига доир адабиётлар тартиб билан терилган. Столнинг тепасига ёпиштирилган картонга «Социалистик мажбуриятлар бурчаги» деб ёзиб қўйилган. Бу ерда республика, область, район меҳнаткашлари, колхоз ва бригада аъзолари ўз зиммаларига олган мажбуриятлардан алоҳида стенд ташкил этилган.

Иккинчи бурчакда сотувчисиз савдо ларёги. Шкаф ичига қанд-қурс, чой ва папирос, консерва, совун ва бошқа энг зарур саноат моллари қўйилган.

Бинонинг этак томонидаги деворда «Коммунизм учун» деворий газетасининг янги чиқарилган сони, унинг ёнида бир неча «Жанговар варақа»лар осиғлиқ турибди. Деворий газета бу ерга кеча келтирилибди ва икки кундан кейин қўшни бригадага олиб кетилар экан. Шу ўртага осилган ва графаларга бўлиниб, кишиларнинг исми ва фамилияси ёзилган яхлит оқ қоғозда бригада аъзоларининг кундалик бажарган иш миқдори ва унга ёзилган меҳнат кунлари кўрсатилган.

Ҳамма бригадалардаги каби бу бригада дала шийпонида ҳам агитаторларнинг ишини акс эттирувчи дафтар бўлиб, бунда қайси агитатор қачон ва қандай темада суҳбат ўтказганлиги, партия ва ҳукуматнинг муҳим қарорлари ва бошқа ҳужжатлар муҳокама қилинганлиги қайд қилинган. Биз уни варақладик. Колхоз агрономи А. Очилов ғўза парваришининг агротехникаси, бухгалтер Абдураҳмонов маҳсулотнинг таннархини камайтириш, фельдшер Волков медицина темасида ва бошқа агитаторлар томонидан турли темаларда ўтказилган суҳбатлар алоҳида-алоҳида ёзиб қўйилган.

Соат роса иккида пайкалдан оқ сариқ юзли жуссадор бир йигит чиқиб келди. Бу йил гулистонлик машҳур пахтакор Ғанишер Юнусов ташаббусига қўшилиб, мўл ҳосил етиштириш учун бел боғлаган бригада бошлиғи Раҳмат Эралов шу киши бўлади, деди колхоз раиси у билан бизни таништирар экан. Ўтган йили 93 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнер ҳосил етиштирган, бу йил аввал баҳорда эса гектаридан 30 центнер пахта олишга аҳд қилган бу йигит Ғанишер ташаббусига қўшилгач, 38 центнерга сўз берибди.

— Ўзи ёш бўлса ҳам, — деди раис, — мўл ҳосил етиштиришда яхши тажриба орттирган, иззат-ҳурмат қозонган пахтакор. Ленин ордени бор, ўтган йили Москвага, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига бориб келди.

Бригадир умивальникдан қўлини совунлаб ювди ва сочиққа артдида, тўғри бориб приёмникнинг «қулоғи»ни буради. Колхозчилар аллақачон шийпон ичига қўйилган узун столлар ёнидан жой олишган эди. Уларга овқат тортилди. Куннинг биринчи ярмида унумли меҳнат қилган колхозчилар приёмникдан эшитилаётган музика садоларидан баҳра олиб иштаҳа билан овқатландилар.

Орадан бироз ўтгач бугун шу бригадада ғўзани белгиланган муддатда ва сифатли озиқлантириш юзасидан суҳбат ўтказишга тайёрланиб келган агроном ўртоқ А. Очилов колхозчилар ўртасидан жой олди. У колхознинг барча бригадаларида ҳозир ғўзага иккинчи марта комплекс ишлов берилаётгани, шу жумладан минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси солинаётгани ҳақида, бригадада бу иш қандай бораётгани тўғрисида қисқача гапирди. Сўнгра бригада аъзолари бундан кейин ғўзага озиқлантиришни қай йўсинда олиб боришлари лозимлигини уқтирди.

Агитаторнинг мазмунли суҳбати тугади. Овқатдан кейин ҳузур қилиб дам олган колхозчилар ўз ишларини давом эттиришга киришдилар.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ.

Агитатор ўртоқ А. Очилов 1-бригада аъзолари билан дала шийпонида суҳбат ўтказмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг секретари **Р. Қурбонов** областда хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришилган ютуқлар ҳақида гапириб, агар барча партия ташкилотлари омма ўртасида ғоявий-тарбиявий ишларни яхши уюштирганларида, пропаганда ва агитациянинг ҳамма шаклларидан кенгроқ фойдаланганларида бу ютуқлар янада кўпроқ бўлган бўлур эди, деди.

Область партия ташкилоти оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш соҳасида бир мунча тадбирларни амалга оширди, аммо бу соҳадаги кўпгина камчиликлар ҳали бартараф қилинмаган, бу ишни ўтказишда баъзан кампаниячилик ва расмиятчиликка йўл қўйилади. Агитаторлар танлаш ва уларнинг билимини ошириш масаласига етарли эътибор берилмай келинади. Москва, Пахтаобод, Чинобод район партия комитетлари кўклам экин кампанияси даврида агитаторларга раҳбарлик ишини сусайтириб юбордилар. Коммунистларнинг кўпгина қисми, хусусан раҳбар ходимлар сиёсий агитация ишида камдан-кам қатнашадилар.

— Бир неча йиллардан буён,— дейди ўртоқ Қурбонов,— Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари бизнинг областимиз меҳнаткашлари олдида доклад қилмайдилар.

Ўртоқ Қурбонов маданий-оқартув муассасалари фаолиятидаги камчиликларга тўхталиб, клублар, кутубхоналар, кино-театрлар ишига ёмон раҳбарлик қилаётгани учун республика маданият министрлигига жиддий эътироз билдирди.

—

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюро аъзоси **А. П. Бизов** ўз нутқида КПСС XXI съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни партия ташкилотлари омма ўртасида идеология ишлари савиясини юқори кўтарганларидагина муваффақиятли бажариш мумкинлигини эслатиб ўтади. Кейинги вақтларда, айниқса Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XI пленумидан кейин партия ташкилотлари омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, съезд қарорларини кенг пропаганда қилиш масалалари билан жиддийроқ шуғуллана бошладилар. Лекин бир қанча ҳолларда бу ишлар ҳали мутлақо етарли эмаслиги сезилиб қолмоқда. Шу муносабат билан нотиқ меҳнаткашлар ўртасида, хусусан ёшлар ўртасида ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилаш масалаларига кўпроқ тўхталади.

Партия ташкилотлари идеология ишларини кучайтиришда КПСС XXI съезди томонидан белгиланган планлар совет халқига қандай фаровонлик келтиришини тушунтириш билангина чегараланиб қолмай, совет кишилари авж олдирилган коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун нималар қилиши кераклигини, етти йилликда ҳар бир меҳнаткашнинг ҳиссаси нимадан иборат бўлишини ҳам гапиришлари керак.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари **Ф. Хўжаев** КПСС XXI съезди қарорларини пропаганда қилиш ва омма ўртасида сиёсий тарбиявий ишларни яхшилаш соҳасида пойтахт партия ташкилотлари олиб бораётган хилма-хил ишлар ҳақида гапиради. Съезд материаллари ва қарорлари партия маорифи шахобчаларида пухта ўрганилмоқда, бу ҳақда агитаторлар суҳбат ўтказмоқдалар, лекция ва докладлар қилинмоқда. Шунингдек бу соҳада агитация ва пропаганданинг турли формаларидан, масалан, назарий конференциялар, илмий сессиялар, савол-жавоб кечалари ўтказиш, дам олиш куни лекторийси фаолиятини кучайтириш, ленинча ўқиш шаклларидан тобора кўпроқ фойдаланилмоқда. Шаҳарда 11 та маданият университети ташкил этилган. Октябрь районида ва шаҳарнинг бошқа районларида сиёсий ишларни бевосита маҳаллаларда ўтказиш масаласига жиддий эътибор берилмоқда. Бу ишда маҳалла ва уй бошқармалари ҳузурида тузилган партия ташкилотлари зўр активлик кўрсатмоқдалар. Пойтахтдаги саноат корхоналари, қурилишлар ва муассасаларда 700 дан ошиқ хотин-қизлар совети тузилган. Булар ҳам хотин-қизлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда партия ташкилотларига актив ёрдам бермоқдалар.

— Аммо булар, — дейди нотиқ, — партия XXI съезди томонидан идеология соҳасида илгари сурилган муҳим вазифаларни ҳал қилишда қилинган дастлабки ишлардир. Эътироф қилиш керакки, бу соҳада ишимизда ҳали жиддий камчиликлар бор. Ҳозиргача кўпгина раҳбар ходимлар агитация ишларида бевосита қатнашмайдилар, улар корхона ва қурилишлар коллективларидан ўзларини четга тортадилар. Баъзи ҳолларда пропаганда иши конкрет ишлаб чиқариш вазифаларидан ажралган ҳолда олиб борилади.

Нотиқ шаҳар аҳолиси ўртасида илмий-атеистик пропаганда кўнгилдагидек олиб борилмаётганини қайд қилиб, малакали атеист-лектор кадрлар тайёрлаш зарурлигини уқдириб ўтади.

Ўртоқ Хўжаев Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги адресига қарата бир мунча танқидий мулоҳазаларни айтади. Министрлик КПСС XXI съезди материалларига оид ёрқин, рангдор плакатлар ва шунингдек брошюралар нашр қилмади. Тошкент киностудияси саноат корхоналаридаги коммунистик меҳнат бригадаларининг ажойиб ишлари ҳақида, Ўзбекистон меҳнаткашларининг меҳнатдаги қаҳрамонона жасоратлари ҳақида мазмундор фильмлар чиқармаётир.

— Ҳозир, — дейди ўртоқ Хўжаев, — партия ташкилотларининг пропаганда ва агитация ишларини олиб боришдаги тажрибаларини умумлаштириш ва оммалаштириш жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

Ҳарбий хизматчи **П. С. Шлинковский** Совет жангчилари КПСС XXI съезди қарорларини зўр қизиқиш билан ўрганаётганликлари ҳақида гапиради. Армия партия ташкилотлари етти йиллик вазифаларини пропаганда қилишда жиддий иш олиб бормоқдалар. Туркистон ҳарбий округининг жангчилари съезд қарорларига жавобан ўзларининг сиёсий ва жанговарлик маҳоратларини тинмай оширмоқдалар.

Ўртоқ Шлинковский маданий муассасаларнинг ҳарбий қисмлар устидан бўлган оталигини янада мустаҳкамлашга оид, жангчилар ҳаётини матбуотда, радио ва телевизион эшиттиришларда ёрқинроқ ёритишга оид масалалар ҳақида тўхтаб ўтади.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **С. Назаров** етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун бошланган умумхалқ мусобақасида актив иштирок этаётган республика ёшларининг ижодий ташаббуслари ҳақида гапиради. Пахтачиликни юксалтириш, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда кўпгина қишлоқ комсомол ташкилотлари ажойиб ишлар қилмоқдалар. Республикадаги колхоз ва совхозларда комсомол-ёшлардан иборат 1200 трактор-далачилик бригадаси тузилган. 4000 га яқин йигит ва қиз чорвачилик фермаларида ишлашга юборилмоқда. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми пахтани машина билан териб олишда республика комсомол ташкилотининг иштирокини кучайтирадиган бир мунча муҳим тадбирларни белгилади.

Ўртоқ Назаров ёшларнинг ижодий ташаббусини кучайтиришда ғоявий-тарбиявий ишларни йўлга қўйиш зўр аҳамиятга эга эканлигини қайд қилиб, кейинги вақтларда кўпгина комсомол ташкилотлари идеология ишларини ёшлар ишлаётган, ўқиётган ва яшаётган жойларнинг ўзида олиб бораётганликларини айтиб берди. Ёшлар учун маданият университетлари, интернационал учрашув клублари, музика лекторийлари, қизлар клублари ташкил қилинмоқда, коммунистик аҳлоқ ҳақида лекциялар ўқилмоқда. Кўпгина йигит ва қизлар жамоат тартибини мустаҳкамлаш учун курашда актив қатнашмоқдалар.

Лекин бир қанча комсомол ташкилотларида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишлар савияси ҳозирги кун талабига жавоб берарлик даражада эмас. Бир мунча комсомол ташкилотлари ёшларнинг сиёсий ўқуви билан ёмон шуғулланмоқдалар, баъзи йигит ва қизларнинг ножўя хатти-ҳаракатларига бефарқ қарамоқдалар.

Ўртоқ Назаров уқдириб ўтадики, республика нашриётлари ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишини кучайтиришга хизмат қиладиган адабиётларни ҳамон кам нашр қилмоқдалар. Биз, дейди сўзи охирида, ёшларни эстетик тарбиялашда кам иштирок қилаётган ижодий союзларга жиддий эътироз билдирамиз. Маданият министрлиги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари раҳбарлари тайёрлаш ҳақидаги масалани ҳал қилишни ҳаддан ташқари чўзиб юбормаслиги керак.

Ўзбекистон КП Самарқанд область комитетининг секретари **Ғ. Юсупов** ўз сўзида область партия ташкилоти агитация ва пропаганда ишларига эътиборни кучайтираётганлиги ва бу ишни ҳаёт билан мустаҳкам боғлаб олиб бораётганлиги ҳақида гапиради. Кейинги вақтларда партия ташкилотлари агитаторлар танлаш, тайёрлаш ва уларни ўқитиш масаласи билан жиддий шуғуллана бошладилар. Кўп жойда агитаторлар мактаблари очилмоқда. Колхозларнинг дала шийпонларида доимий ҳаракатдаги агитпунктлар ташкил қилинган.

Ўзбек давлат университети, медицина институти ва бошқа ўқув юртлари қишлоқ районлари устидан оталик ишларини тобора кучайтирмоқдалар, колхоз-совхозларга лекторлар ва докладчилар юбормоқдалар. Бир қанча жойда тузилган ота-оналар университетлари, революцион шуҳрат клублари сиёсий тарбия ишида диққатга сазовор бўлмоқда. Областда қишлоқ хўжалик новаторларининг, комплекс механизациялашган бригадаларнинг тажрибаларини оммалаштирадиган плакатлар нашр қилинди.

— Бироқ, — дейди ўртоқ Юсупов, — область партия ташкилоти меҳнаткашлар ўртасидаги оммавий-сиёсий ишларни янада такомиллаштириш учун ҳали кўп тадбирларни амалга оширишлари ва бу соҳадаги камчиликларни тездан тугатишлари лозим.

Нотиқ пленум қатнашчилари диққатини оммавий-оқартув муассасалари кадрлари тайёрлаш масаласига жалб қилади. Бунинг учун республикадаги ўқув юртларида, махсус бўлим ёки факультет ташкил қилиш ва уларда клублар, маданият саройлари, кутубхоналар учун малакали кадрлар тайёрланса яхши бўлур эди, дейди у. Ўртоқ Юсупов совхозларда дала шийпонлари қуриш масаласига эътиборсизлик билан қараётган республика қишлоқ хўжалик министрлигини танқид қилади.

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатидаги сиёсий-иқтисод тўгарагининг пропагандисти ўртоқ **Стрельцов** бу йирик корхонада КПСС XXI съезди қарорлари қандай пропаганда қилинаётганлиги ҳақида гапиради. Бу ерда 600 дан ортиқ агитатор ва 135 пропагандист бу соҳадаги ўз бурчини шараф билан бажармоқда.

— Мен тўгарак раҳбари сифатида, — дейди у, — ҳамиша машғулотни тингловчиларнинг ишлаб чиқариш фаолияти ва корхонамиз олдида турган вазифалар билан боғлаб олиб боришга ҳаракат қиламан. Комбинат партия комитети тез-тез пропагандистларнинг тематик семинарлари ва конференцияларини ўтказиб туради. Корхонада агитаторлар мактаби тузилган. Булар ҳаммаси агитация иши савиясини кўтаришга ёрдам бермоқда.

Ўртоқ Стрельцов пропагандистларнинг эҳтиёжи ҳақида, улар учун зарур адабиётлар ва қўлланмалар кам нашр этилаётганлиги ҳақида гапиради.

Ўзбекистон ССР Маданият министри **С. Муҳамедов** айтадики, республикадаги маданий-оқартув муассасаларининг фаолияти сўнгги вақтларда бир мунча кучайтирилган бўлсада, лекин улар ишидаги жиддий камчиликлар ҳали батамом тугатилган эмас. Айниқса қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилмаган, маданий-оқартув муассасалари тармоғи етарли даражада кенгайтирилмаган. Бунинг устига кўп клублардан яхши фойдаланилмайди. Бадиий ҳаваскорлик санъатига, кинофикацияни кучайтиришга кам эътибор берилади. Бадиий ҳаваскорликни кучайтиришда ёзувчилар, композиторлар, театрлар кам ёрдамлашмоқдалар.

— Маданият министрлиги, — дейди ўртоқ Муҳамедов, — аҳолига маданий хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш масаласини ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйди.

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатиш республика жамияти правлениесининг раиси **И. Мўминов** КПСС XXI съезди қарорларини пропаганда қилиш ва оммани тарбиялаш ишида жамиятнинг роли ортиб бораётганлиги ҳақида гапиради. Жамиятнинг кўпгина аъзолари бу ишда актив қатнашмоқдалар. Лекин ҳозиргача республикада лекция пропагандаси талабга жавоб берарлик даражада кучайтириб юборилмаган. Жамиятнинг бир қанча аъзолари бу соҳадаги ўз бурчларини яхши бажармаётирлар.

Ўртоқ Мўминов баъзи область партия комитетларининг пропаганда ва агитация бўлимлари жамиятнинг маҳаллий бўлимлари ишига етарлик раҳбарлик қилмаётганликларини, уларнинг фаолиятлари устидан назорат ўрнатмаганликларини танқид қилади.

Нотиқ илмий-атеистик пропаганданни кучайтириш вазифалари ҳақида гапириб районларда, корхоналарда, колхоз-совхозларда, муассасаларда табиий-илмий ва атеистик пропаганда лекторийлари ташкил қилиш зарурлигини таклиф этади. Бу темаларда лекция ўқишга эса кўпроқ тарих, кимё, физика, биология фанлари ўқитувчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини жалб қилиш керак дейди.

Журналистлар союзининг область бўлимида

Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент область бўлимининг бюроси матбуот ходимлари билан ишлашни кундан-кунга яхшиламоқда.

Бюронинг навбатдаги йиғилишида бир қатор комиссиялар тузилиб, уларнинг раҳбарлари тасдиқланди. Бюро журналистлар союзи аъзолари билан ишлашни яхшилаш юзасидан комиссияларнинг раҳбарларига кўрсатмалар берди.

Жойларда амалий ёрдам бериш учун бюро аъзолари районларга бириктилиб қўйилди.

Журналистлар союзининг область бўлими матбуот ходимларидан бир группасини союз аъзолигига қабул қилди. Улар орасида Ўрта Чирчиқ район «Мўл ҳосил учун» газетасининг масъул секретари Т. Йўлдошев, Олтинтопган комбинатида чиқадиган кўп тиражли «За цветние металли» газетасининг редактори П. М. Москалев, Орджоникидзе район «Коммунизм тонги» газетасининг редактори У. Ниёзов, Олмалиқ шаҳар «Алмаликский рабочий» газетасининг масъул секретари А. А. Землянская ва бошқа ўртоқлар бор.

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгашида

ЖЕНЕВА, 19 май. **(ТАСС махсус мухбири).** АҚШ давлат секретари К. Гертер раислигида ўтган бугунги мажлисда ташқи ишлар министрлари Германия билан тузиладиган сулҳ шартномаси тўғрисида совет таклифини, шунингдек АҚШ, Англия ва Франция делегациялари томонидан тақдим этилган «комплекс план» деб аталган планни муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Кув де Мюрвиль Франция делегациясининг позициясини баён этиб берди.

У ўз нутқининг бошида СССР Германия билан сулҳ шартномаси тузиш тўғрисида ва Берлин масаласи юзасидан ўз таклифларини илгари суриб, Европада «жиддий кризис» вужудга келтирди, деган илгариги асоссиз даъволарини такрорлади.

Франция ташқи ишлар министри ўз зиммасига бажариб бўлмайдиган вазифани олди, у Ғарб давлатлари ўзларининг «комплекс план»ларини тақдим этганларида Совет Иттифоқининг позициясини қўллаш ва ҳатто унинг хавфсизлигини таъминлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш истагига амал қилдилар, деб исботлашга уринди.

Франция ташқи ишлар министридан кейин В. Греве сўзлади. У Германия Федератив Республикаси ташқи ишлар министри фон Брентано ўрнига Германия Федератив Республикаси делегациясига бошчилик қилмоқда. Фон Брентано эса Бонн ҳукуматининг Германия проблемасини тинч демократик асосда бартараф қилишга ёрдам беришни истамаётганлигини ошкора суратда кўрсатиб, Женевадаги меҳмонхонада намойишкорона суратда бекиниб турибди. В. Греве далиллар келтириш билан ўзини қийнамасдан, Бонн пропагандасининг гўё Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳаси «ҳақиқатда Германияни бир бутун давлат қилиб қайта тиклашдан воз кечишни» билдиради, деган ва кўп марта рад этилган эски тезисини такрорлади.

Шу билан бирга Греве ҳаммага маълум бўлган ва рад этиб бўлмайдиган бир вазиятни атайин четлаб ўтдики, ҳозирги шароитда бирлашган Германияни иккала герман давлати ўртасида битимга келиш натижасидагина вужудга келтириш мумкин ва Совет Иттифоқи таклиф этганича, Германия билан сулҳ шартномаси тузиш бу вазифанинг ҳал этилишига ёрдам берган бўлур эди. В. Греве Ғарбий Германиянинг милитаризациялаштирилаётганлиги ҳақида ҳаммага маълум бўлган фактлардан эътиборни четга тортишга уриниб, Германия Демократик Республикасида қандайдир «ҳарбий тайёргарликлар» ҳақида ҳар қандай уйдирмалар тарқатишга киришди.

Буюк Британия ташқи ишлар министри Селвин Ллойд В. Греведан кейин сўз олиб, ўз нутқида Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳаси бу масаланинг адолатли ва мустаҳкам бартараф қилинишига олиб келмаган бўлур эди, деб исботлашга уринди.

Буни «исботлаш» учун у Ғарб давлатларининг аллақачон маълум бўлган асоссиз икки важини такрорлади. Буларнинг биринчиси шундан иборатки, икки герман давлати билан шартнома тузиш мумкин эмас эмиш, иккинчиси, бундай шартнома ўз характери жиҳатидан «мажбуран қабул қилдирилган» бўлур эди, эмиш.

Сўнгра СССР делегациясининг бошлиғи А. А. Громико сўзлади.

А. А. Громико Ғарбдаги уч давлатнинг «комплекс плани»га Совет ҳукуматининг муносабатини кеча баён этиб берганлигини таъкидлаб, қўшимча суратда бир неча мулоҳазаларни айтди. У «комплекс план» ён бериш демакдир, ҳатто Совет Иттифоқининг нуқтаи назарини ҳисобга олган компромиссдир, деган даъволарни, шу жумладан Кув де Мюрвилнинг даъволарини ҳам рад этди. Афтидан, деди у, бундай даъволар жуда хилма-хил масалаларни бир тугун қилиб, гўё узоқ вақт сақлаш учун унга солиб қўйилган «қоп»нинг кўринишини бир оз яхшироқ қилиб кўрсатиш учун зарур бўлиб қолган бўлса керак. Планга киритилган айрим ижобий қоидалар ва фикрлар мақбул эмаслиги олдиндан маълум бўлган жуда кўп шартлар ичида ғарқ бўлиб кетади. Ана шу шартлар «комплекс план»нинг қиёфасини белгилаб турибди.

А. А. Громико К. Гертернинг кечаги нутқида Совет Иттифоқининг иккала герман давлати билан дарҳол сулҳ шартномаси тузиш ҳақидаги таклифига қарши чиққанлигига ҳамда ўз эътирозларини Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси гўё, алоҳида-алоҳида ҳам, биргаликда ҳам, Германиянинг вакили бўлолмайдилар, деган важлар билан асослашга уринганлигига тўхталиб, бундай деди:

Биз Германия территориясида икки давлатнинг мавжуд бўлганлиги немис халқини сулҳ шартномасидан маҳрум этиш учун асос қилинишига сира рози бўлолмаймиз. Вужудга келган ана шундай вазиятда бу масалани ҳал этишнинг қандай йўли бор? Бу йўл Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳасида таклиф этилган. Мазкур лойиҳа шундай бир объектив фактни назарга оладики, ҳозирги вақтда Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси Германиянинг вакилидирлар. Сулҳ шартномасини ҳам улар билан тузиш зарур.

Масаланинг шу йўл билан ҳал этилишига тарих ҳам, халқаро ҳуқуқ ҳам йўл қўяди, деб давом қилди А. А. Громико. Ўтмишда, уруш бошлаган давлат уруш натижасида йўқ бўлиб кетган ҳоллар кўп бўлиб турган эди. Бундай ҳолларда, йўқ бўлиб кетган давлатнинг территориясида унинг ўрнига вужудга келган давлатлар билан сулҳ шартномаси тузилар эди. Гертер жаноблари кўрсатиб ўтган Австро-Венгрия билан бўлган ҳодиса ҳақиқатан ҳам, уруш натижасида бир давлат ўрнига бир неча янги давлат вужудга келганлигини ҳамда улар билан халқаро ҳуқуқнинг ҳамма таниган амалдаги нормаларига тамомила мувофиқ суратда сулҳ шартномалари тузилганлигини кўрсатувчи мисоллардан биридир. Сўнгра А. А. Громико К. Гертернинг икки герман давлати умуман йўқ, балки «Германия билан маълум бўлган қандайдир халқаро тушунча» мавжуддир, деган даъволарининг асоссизлигини кўрсатиб берди.

Маълумки, деди СССР делегациясининг бошлиғи, ҳақиқатда бундай эмас, балки аксинча, иккала герман давлати — Германия Демократик Республикаси ҳам, Германия Федератив Республикаси ҳам — ҳар қайсиси алоҳида-алоҳида суратда жаҳондаги ўнлаб мамлакатлар билан қизғин дипломатик, савдо ва бошқа муносабатларни боғлаган, уларнинг ҳар қайсиси мустақил суверен давлат сифатида майдонга чиқиб, кўпгина халқаро шартномалар тузган. Қўшма Штатлар ва Ғарбдаги бошқа давлатлар суверен давлат сифатидаги Германия Федератив Республикаси билан кўпгина шартномалар тузган эмасми?

Ҳозирги кунда мавжуд бўлган икки герман давлатининг Германия номидан иш кўриш ҳуқуқини инкор қилиш, деб таъкидлайди А. А. Громико, аслида, кейинги ўн беш йил ичида Германияда рўй берган бутун сиёсий ривожланишни улоқтириб ташлашга уриниш билан баравардир.

АҚШ ҳукумати, деб давом қилди А. А. Громико, ўзининг икки герман давлати билан — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси билан сулҳ шартномаси тузолмаганлигини, балки фақат бирлашган Германия билангина сулҳ шартномаси тузиш мумкинлигини айтмоқда. Лекин шу муносабат билан яна бир марта қуйидаги саволни бериш ўринли бўлур эди: Шундай экан, нима учун АҚШ ҳукумати бирлашган герман давлати вужудга келтирилишини кутмасдан, герман давлатларидан бирининг ҳукумати билан, Германия Федератив Республикаси ҳукумати билан бундесверни атом ва ракета қуроли билан таъминлашга ҳамда Германия Федератив Республикаси территориясида атом-ракета установкалари қуришга қаратилган битим тузишни мумкин деб топди?

К. Гертернинг гўё икки герман давлати билан сулҳ шартномаси тузиш «Германиянинг доимий парчаланишини эътироф этиш» бўлур эди, деган даъволарига тўхталиб, А. А. Громико бундай деди:

— Германия билан сулҳ шартномаси тузиш тўғрисидаги совет таклифини бу хил талқин қилиш, юмшоқ қилиб айтганда, эркинликка йўл қўйишдир. Ҳаммага яхши маълумки, Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси билан сулҳ шартномаси тузишни шу сабабли таклиф этмоқдаки, бу икки герман давлати **ҳақиқатда мавжуддир,** бирлашган Германия эса ҳозирча йўқ.

Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикасининг бир-бири билан яқинлашуви натижасида Германиянинг миллий бирлигини янгидан тиклаш проблемаси, ниҳоят, ҳал қилингандан кейин, буни немис халқининг барча дўстлари, Европада мустаҳкам тинчликнинг ҳамма тарафдорлари табриклайдилар.

Маълумки, Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг Совет ҳукумати томонидан ушбу кенгаш муҳокамасига тақдим этилган лойиҳасида Германия бирлашгандан кейин ҳам шартноманинг амалда бўлишини кўзда тутадиган махсус моддалар бор. Лойиҳа текстида бу шартнома имзоланадиган пайтгача Германиянинг бирлигини қайта тиклаш иши олға силжитилган бўлиши эҳтимоллиги ва шартноманинг Германия конфедерацияси иштирокида имзоланиши мумкинлиги ҳам кўзда тутилади. Бунда «Германиянинг доимий парчаланишини эътироф этиш» деган гап борми? Бундай гап йўқ ва бўлиши мумкин эмас эди ҳам, чунки бу нарса бизнинг сиёсатимизга тўғри келмайди.

Германия Федератив Республикаси вакили Гревенинг илгариги йилларда Совет ҳукуматининг ўзи Германия билан сулҳ шартномасини тузиш Умум Германия давлатининг вужудга келтирилишини кўзда тутади, деган фикрга амал қилганлиги ҳақидаги гапига жавоб бериб, СССР делегациясининг бошлиғи бундай деди: Ҳақиқатан ҳам, Совет Иттифоқи сулҳ шартномаси Умум Германия давлати билан тузилсин, деб таклиф қилган вақтлар бор эди. Кўп кишиларнинг эсида бўлса керак, ҳали 1952 йилда Совет ҳукумати Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг асослари лойиҳасини илгари сурган эди. Бу лойиҳада шартномани тузишнинг худди ана шундай тартиби кўзда тутилган эди. Ана шу сулҳ шартномасининг лойиҳаси ўша вақтда тегишли музокараларда қараб чиқилмаган экан ва сулҳ шартномаси тузилмаган экан, бунинг учун Совет Иттифоқи эмас, балки бу таклифни ўша вақтда рад этган мамлакатлар айблидир, бунда Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг айби ҳам оз эмас.

Ҳозирги кунда аҳвол 1952 йилдагидан бошқача. Умум Германия ҳукуматини тузиш учун илгари мавжуд бўлган шарт-шароитлар ҳозирги вақтда йўқ, улар қўлдан бой берилди. Нима учун шундай бўлди? Аввало, Ғарбий Германияни ремилитаризациялаш сиёсати натижасида шундай бўлди, бу сиёсат икки герман давлатини бир-биридан ажратиб турган жарликни янада чуқурлаштирди.

Агар биз Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасини ишлаб чиқиш вақтида герман халқи ўз сўзини айтиши лозим, деб ҳисоблар эканмиз, деди А. А. Громико, у ҳолда ҳозирги шароитда бу сўзни вужудга келган ва реал мавжуд бўлган икки герман давлати — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматлари айта оладилар.

Баъзан бизга, деб давом қилди А. А. Громико, Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳасидаги камчиликлардан бири шуки, бу лойиҳада Германиянинг қурол-яроғлари масаласида муайян чеклашларни кўзда тутадиган қоидалар бор, деб айтадилар.

Кеча Гертер жаноблари совет лойиҳасини Версаль шартномаси билан тенглаштирди. У ҳатто, немис халқи сулҳ шартномаси лойиҳасида кўзда тутилган чеклашларга тоқат қилмайди, деб имо қилди. Бу хил имоларни ғарбий герман реваншистларининг талабларига нисбатан хайрихоҳлик деб талқин қилиш мумкинлиги ҳақида гапириб туришнинг ҳожати бўлмаса керак; Германия Федератив Республикасининг ҳарбий министри Штраус ва унинг маслакдошлари сингари кишилар бу хил гаплардан ўз мақсадлари учун фойдаланмасдан қолмасалар керак.

А. А. Громико сулҳ шартномасининг совет лойиҳаси Германия ўз мудофааси учун зарур бўлган ҳамма нарсаларга эга бўлиши лозим, бироқ унинг қўшни давлатларга яна таҳдид қилишига имкон берадиган ҳужум воситаларини олмаслиги лозим, деган фикрга асосланганлигини эслатиб, бундай деди:

Ғарб давлатлари вакилларининг гапини эшитсангиз шундай бўлиб чиқадики, Совет Иттифоқи Германия учун атом қуролининг тақиқланишини талаб этар экан, бу Версаль шартномасининг такрорланишини билдирар эмиш. Ғарб давлатлари ғарбий герман бундесвери учун яширин йўл билан атом ва ракета қуролини ташиётган бўлса, бу адолат идеали эмиш, тинчлик манфаатларига хизмат қилиш намунаси эмиш.

А. А. Громико ғарбий герман делегацияси вакилининг Германия Демократик Республикасида ҳарбий тайёргарлик кўрилаётир, деган даъволарига жавоб қайтариб, бу даъволар тамомила асоссиз ва ўз моҳияти жиҳатидан нотўғридир, деди. Германия Демократик Республикасининг қуролли кучлари ҳақиқатан қандай эканлиги ҳақида биз Германия Демократик Республикаси Ташқи ишлар министри доктор Больцнинг кечаги нутқида аниқ ва конкрет маълумотларни эшитдик.

Агар Германия Федератив Республикаси ҳукумати Германия Демократик Республикасининг қуролланиши муносабати билан ҳақиқатан ҳам ташвишланаётир, деб бир минутга фараз қилсак, нима учун у Германия билан сулҳ шартномаси тузилишига қарши чиқаётир? деган савол туғилади. Бу шартномада герман давлатларидан биронтасининг, Германиянинг ғарбида ёки шарқида бўлсин, милитаристик йўлдан ривожланишига қарши қаратилган шартлар бор.

Ниҳоят, аҳвол шундай экан, Германия Федератив Республикаси ҳукумати Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг иккала герман давлатидаги қуролли кучларининг сони, жойлашуви ва ўзаро контроль ҳақида бамаслаҳат бир фикрга келиш тўғрисида қайта-қайта қилган таклифларига нима учун жавоб бермаётир?

Пировардида, А. А. Громико томонларнинг позицияларини, шу жумладан шартномадаги ҳарбий моддалар юзасидан ҳам томонларнинг позицияларини бир-бирига яқинлаштириш учун имконият қолмади, деб ҳисоблаш сира мумкин эмас. Тақдим этилган сулҳ шартномаси лойиҳасидаги конкрет масалаларни ва конкрет моддаларни муҳокама қилиш йўли билан, деди у, кенгашдаги ҳамма қатнашчиларнинг позицияларини ва сулҳ шартномасининг асосий мазмунини ташкил этган энг муҳим масалалар юзасидан ҳам, Германия масаласини тинч бартараф қилиш муносабати билан ҳал этилиши лозим бўлган бошқа масалалар юзасидан ҳам нуқтаи назарларнинг бир бирига тўғри келиши имкониятларини аниқлаш мумкин.

А. А. Громиконинг сўзидан кейин мажлис ёпилди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/V да **Чин муҳаббат,** 22/V да **Юрак ёнмоғи керак.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА 21/V да **Зайнаб ва Омон** 22/V да **Орзу.**

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Ўгай болалар,** кеч соат 7 да кенг экранли фильм **Булутли тонг (3- серия).**

«ОКТЯБРЬ» — кеч соат 9 да **Байжу Бавра,** 10-40 минутда **Паром.**

«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 8 гача **Ўгай болалар,** кеч 8 яримдан **Евгений Онегин.**

«ВАТАН», «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «УДАРНИК» — **Ўгай болалар.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Бэк-Кап оролининг сири,** кечқурун **Малахов қўрғони.**

«ХИВА» — **Малахов қўрғони.**

«САЛЮТ» — кеч соат 8-45 минутда **Турли тақдир,** кеч 10 яримда **Йўлимиз ажралмоқда.**

«1 МАЙ» — **Инсон тақдири.**

Стекольний тупик, 9- уйда турувчи **Фарҳод Кашапович Шакиров**нинг Олмазор кўча, Пеньковий тупик, 6- а уйда турувчи Асфира Нуруллаевна Сайфулинадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 4- участка халқ судида кўрилади.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, республиканинг алоқа бўлимлари ва конторалари, шунингдек уйга хат ташувчи почтальонлар томонидан ҳамда ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика, завод, колхоз ва совхозлардаги жамоатчи вакиллар томонидан қабул қилинади.

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимида обуна ҳар куни соат 9 дан 19 гача, якшанба кунлари эса соат 9 дан 18 гача қабул қилинади.

«ТАШГИПРОТРАНС»ГА

қидирувчи ва топограф инженерлар ва техниклар

КЕРАК

Я. Колас кўчаси, 16-а уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Қорасарой кўча, 158- уйда турувчи **Қурбон Турғунов**нинг Ҳамза кўчаси, 19- тупик, 28- уйда турувчи Турсун Исломбековадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2- участка халқ судида кўрилади.

Навоий кўчаси, Марҳамат проезд, 4-тупик, 12-уйда турувчи **Адҳам Рустамов**нинг Гвардия полковниги Хўжаев кўчаси, Маршрутний тупик, 4-уйда турувчи Мунаввар Мавлоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 8-участка халқ судида кўрилади.

Ангрен шаҳар, Тешиктош қишлоқ, Школьная кўча, Садовий проезд, 6-уйда турувчи **Воҳид Насриддинов**нинг Тошкент шаҳар, Сағбон кўча, 30-тупик, 12-уйда турувчи Муҳаббат Икромовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040,135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048,132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р 05159. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1596.